

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA GEOGRAFIE

GEOGRAFIE ZÁVODU JADERNÁ ELEKTRÁRNA Temelín
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Petr Mašek

Ekonomická a regionální geografie

2008 -2011

Vedoucí bakalářské práce: *Doc. PaedDr. Jaroslav Dokoupil, Ph.D.*

Plzeň, 10.března 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury
a zdrojů informací.

V Plzni dne 10. března 2012

.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji svému vedoucímu práce Doc. PaedDr. Jaroslavu Dokoupilovi, Ph.D.
za cenné rady a konzultace v celém průběhu zpracování. Dále děkuji svému příteli Ing.
Ondřeji Trubkovi za pomoc při vypracování a poskytnutí dat.

V Plzni dne 10. března 2012

.....

Obsah

1 Úvod	6
2 Cíle práce a hypotézy.....	7
2.1 Cíle práce.....	7
2.2 Hypotézy.....	7
3 Rozbor literatury a dalších zdrojů.....	7
3.1 Tištěná literatura.....	8
3.2 Elektronické zdroje.....	9
4 Charakteristika vybraného území.....	10
4.1 Poloha a vymezení.....	10
4.2 Vymezení zkoumaného regionu.....	10
4.2.1 Poloha a geomorfologická charakteristika.....	12
4.2.2 Obyvatelstvo a sídla.....	13
4.2.3 Zemědělství.....	14
4.2.4 Průmysl.....	14
4.2.5 Služby.....	15
4.2.6 Doprava.....	15
5 Hodnocení jednotlivých vlivů.....	17
5.1 Zaměstnanost v JETE.....	17
5.1.1 Výstavba	17
5.1.2 Provoz	18
5.1.3 Dodavatelské firmy	19
5.1.4 Dojížděka za prací.....	20
5.1.5 Zaměstnanci JETE a jejich struktura.....	21
5.1.6 Dostavba.....	23
5.2 Vliv na životní úroveň.....	24
5.2.1 Vliv na cestovní ruch.....	24
5.2.2 Vliv na okolní obce.....	25
5.2.2.1 Likvidace vesnic.....	25
5.2.2.2 Program kompenzací.....	25
5.2.2.3 Sponzorování obcí.....	26
5.2.2.4 Dotace nejbližším obcím.....	26
5.2.2.5 Dotace vzdálenějším obcím.....	27
5.2.3 Vysoká cena elektřiny v kraji.....	29
5.2.4 Levné teplo pro Týn nad Vltavou.....	29
6 Metodika kvantitativního a kvalitativního výzkumu.....	30
6.1 Kvantitativní výzkum.....	30
6.1.1 Výzkumná strategie.....	30
6.1.2 Pilotní šetření, výběr vzorku, prostředí výzkumu	30
6.1.3 Místo a čas výzkumu, použité techniky sběru dat.....	31
6.1.4 Metody vyhodnocení a interpretace získaných dat.....	31
6.2 Kvalitativní výzkum	31
6.2.1 Výzkumná strategie.....	31
6.2.2 Pilotní šetření, výběr vzorku, prostředí výzkumu.....	32
6.2.3 Místo a čas výzkumu, použité techniky sběru dat.....	32
6.2.4 Metody vyhodnocení a interpretace získaných dat.....	32
6.2.5 Etické a politické otázky společenskovedního výzkumu	32
7 Výsledky dotazníkového šetření	33
7.1 Demografická charakteristika	33
7.2 Výsledky průzkumu veřejného mínění.....	35

8	Výsledky rozhovorů.....	42
	8.1 ing. Lubomír Pavlíček.....	42
	8.2 ing Marek Sviták.....	43
9	Závěr výzkumu.....	44
10	Závěr Práce.....	46
11	Seznam použitých zdrojů.....	48
	11.1 Tištěné zdroje.....	48
	11.2 Elektronické zdroje.....	49
12	Seznam tabulek, grafů, obrázků a příloh.....	50
13	Přílohy	51
	13.1 Dotazník.....	51
	13.2 Panoramatické fotografie.....	54
	Resumé	55

1 Úvod

Velký průmyslový podnik s sebou vždy do regionu něco přináší. Díky němu vznikají nová pracovní místa, rozšiřuje se dopravní infrastruktura a možnosti přepravy zboží a osob. Taktéž se zvyšuje export a import, přicházejí sekundární investoři, dodavatelé a tím roste ekonomická síla daného regionu. V tomto smyslu by se dalo říci, že podnik je pro své okolí jednoznačně kladnou záležitostí.

V případě Jaderné Elektrárny Temelín(dále jen JETE) to tak úplně neplatí. Od počátku projektování její výstavby se JETE setkávala s kontroverzními postoji z mnoha hledisek. Zejména pak z hlediska bezpečnostního, environmentálního, finančního a v neposlední řadě se z ní stalo závažné téma na politické scéně. Všechny tyto problémy však zastínily její funkci jako průmyslového závodu a energetického zdroje, čímž je především.

Umístění jaderné elektrárny je všeobecně velmi složitá záležitost a lokalit, které vyhovují náročným kritériím není ve střední Evropě mnoho. V České republice jsou taková místa čtyři . Temelín a Dukovany již zastavěny jsou, zbývají Tetov u Pardubic a Blahutovice na Moravě, kde se plánuje výstavba nové jaderné elektrárny do roku 2025(atominfo.cz). Lokalita musí vykazovat vysokou geologickou stabilitu, být blízko kvalitních vodních zdrojů, v klimaticky stabilní a mírné oblasti a velmi vhodné je také, když se nenachází na hustě obydleném území. Samotná stavba je přísně kontrolována a musí vydržet většinu stupňů jaderné havárie a také např. náraz letadla. Přes všechny tyto bezpečnostní opatření je úloha jaderné energetiky zpochybňována. Ve světle událostí z Černobylu nebo Fukušimy mnoho lidí mění na atomovou energii názor. Pokud se k tomu najde země odmítající atom celkově, jako sousední Rakousko, může to pro jadernou energii znamenat velikou překážku, ne-li zánik. Přes všechna tato rizika je však jaderná energetika jakýmsi „nejmenším zlem“. Nezatežuje životní prostředí jako fosilní paliva a je mnohokrát výkonnější v produkci elektřiny, než obnovitelné zdroje, které se v poslední době staly spíše záležitostí byznysu, než skutečné ochrany přírody.

K prozkoumávání této problematiky se autor rozhodl zejména z osobního zájmu o problematiku regionu. Region se díky JETE dostal do mezinárodního povědomí, avšak málokdo se zajímá o to, jak JETE ovlivnila přímo život místních lidí, což se tato práce snaží odhalit.

2 Cíle práce a metodický přístup

2.1 Cíle práce

Cílem této práce je zhodnotit faktické vlivy činnosti JETE na region, v němž se nachází a poskytnout aktuální pohled na veřejné mínění s prognózou vývoje do budoucna. Autor se rozhodl charakterizovat vybrané vlivy a zhodnotit jejich vývoj v čase a prostoru. Hladní ideou práce je poskytnout aktuální poznatky o těchto vlivech, porovnat vlastní závěry se staršími pracemi a zhodnotit trendy jejich vývoje do budoucna.

Nedílnou součástí práce je proto vlastní výzkum. Ten byl proveden jak kvalitativně (formou expertních rozhovorů), tak kvantitativně (formou dotazníkového šetření) za účelem získání unikátních informací přímo v oblasti působnosti a jejich případná komparace se staršími údaji. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno zejména na zjištění ovlivnění kvality života obyvatel okolí JETE a zjišťování souvislostí mezi osobnostmi respondentů a vnímáním JETE. Dále se autor zabýval prognózou těchto vztahů do budoucna, zejména názory na plánovanou dostavbu. V rozhovorech bylo zjišťováno, jaký postoj mají k JETE vybraní veřejní činitelé, jejichž pohled na věc je odbornější a s širším chápáním souvislostí než u běžných občanů. V závěru výzkumu bylo provedeno také srovnání postoje obyvatelstva s objektivními fakty a vyvození, zda se povedlo JETE začlenit jako součást regionu.

2.1 Hypotézy práce

Při zpracování práce byly stanoveny tyto základní hypotézy:

- I. JETE je poměrně velký podnik a také významný zaměstnavatel přinášející mnoho pracovních míst v různých odvětvích.
- II JETE se u svých kmenových pracovníků zaměřuje v podstatné míře na vzdělanější zaměstnance.
- III. JETE pro své energetické zaměření a náročnou technologickou strukturu nemá v regionu prakticky žádné obchodní vazby, avšak i přes své zaměření má elektrárna význam z hlediska podpory cestovního ruchu a kulturního dění.
- IV. Přítomnost JETE je důvodem rychle rostoucí úrovně veřejných služeb a občanské vybavenosti ve svém okolí.

3 Rozbor literatury

3.1 Tištěné zdroje

Problematice JETE se věnuje velmi mnoho studií, analýz a publikací. Valná většina těchto prací je však věnována tématům samotné technologie štěpné reakce a její bezpečnosti. Prací, které by se zabývaly rozbohem JETE jako průmyslového závodu a jeho vlivem na okolí je naopak velmi málo.

Základní literaturou pro tvorbu této práce byly publikace „Ekonomicko-geografické vztahy v Západočeských keramických závodech“ (Mištera,1967) a „Metody geografického výzkumu“ (Mirvald, Dokoupil,1998). Jedná se o základní literaturu oboru geografie průmyslového závodu. L. Mištera se věnuje především charakteristice zaměstnanců, zatímco S. Mirvald zobrazuje hlavní postupy při zpracovávání geografické práce. S. Mirvald a J. Dokoupil jsou taktéž autory další publikace užitečné pro geografii průmyslového závodu, a to Cvičení z geografie průmyslu. Jako vzor konceptu práce věnované geografii průmyslového závodu byla použita diplomová práce „Geografie průmyslového závodu Kovosvit Holoubkov“ (Mentlíková,2004). Šlo však pouze o metodický přístup, jelikož závod řešený v této práci má podstatně jiný charakter.

K přípravě pro metodologii terénního výzkumu posloužily publikace M. Dismana, H. Jeřábka a J. Hendla. Konkrétně se jedná o publikace “Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele“(Disman,2002). Autor zde popisuje metody sociálního výzkumu velmi srozumitelně pro jak pro laiky, tak odborníky v oboru. Klasickou formou popisuje metody sociologického výzkumu publikace “Úvod do sociologického výzkumu” (Jeřábek, 1993). “Kvalitativní výzkum” (Hendl,2008) je jednou z nejkvalitnějších publikací, zabývajících se metodami kvalitativního výzkumu v českém prostředí.

Na ostatní hodnocené vlivy byly použity jako doplňkové zdroje publikace „Počátky jaderné energetiky v Československu“ (Neumann, 2005) , „Lidé od Temelína“ (Pelíšek, 1999), kde se hodnotí dopady na okolní města a obce a míru ovlivnění jejich životů elektrárnou.

3.2 Elektronické zdroje

Při zpracování charakteristiky regionu byl velmi užitečný plán strategického rozvoje regionu Vltavotýnska(vltavotynsko.cz,2012), který poskytl mnohé cenné informace o vymezeném území, zejména charakteristiku polohy, zemědělství, průmyslu, cestovního ruchu a životního prostředí. Pro exaktní data byla využita demodata Českého statistického úřadu.

V analýze vlivu na zaměstnanost v regionu byly použity data z Českého statistického úřadu, Analýza dojížděky za prací v Jihočeském kraji. Tato data jsou poměrně stará, bohužel však novější nejsou díky nehotovému sčítání lidu 2011 k dispozici.

V době, kdy probíhalo Sčítání lidí, domů a bytů 2001 byl však personál JETE poměrně ustálenou pracovní skupinou a proto existuje reálný předpoklad, že se dodnes výrazně neměnil. Výrazně aktuálnější jsou však demodata z personálního útvaru JETE, druhá část interních dat elektrárny. S jejich pomocí lze dobře znázornit věkovou, genderovou a vzdělanostní strukturu zaměstnanců JETE. Dalšími daty, která byla využita, jsou materiály stavebních firem jako Hochtief. Tyto data jsou využita pouze ke znázornění změny struktury zaměstnanců v průběhu a po ukončení výstavby.

Při hodnocení zaměstnanostní situace a vztahů s okolím byly velmi užitečnou literaturou interní materiály společnosti ČEZ. Tyto dokumenty se nazývají Bezpečnostní zpráva pro veřejnost a jako zpracovatel je uveden M. Sýkora. Nicméně tyto materiály jsou jako celek zaměřeny na hodnocení bezpečnostních opatření přijatých a provozovaných v JETE. Geograficky využitelné informace poskytují v definicích a popisech některých rozebíraných jevů. U vlivu na životní úroveň je problém, že je to objektivně těžko definovatelná veličina. U této kapitoly se na rozdíl od jiných musí spoléhat více na výsledky veřejných anket než na vědecká měření. Pro posouzení vlivu JETE na krajinný ráz a jeho vnímání bylo využito dotazníkové šetření autorů J.Těšitele a M.Bartoše. Tento průzkum poměrně dobře zhodnotil vnímání komplexu elektrárny místními obyvateli a byl základním východiskem pro výzkum prováděný v této bakalářské práci. Nutné je také zmínit některé již vypracované bakalářské a diplomové práce z jiných univerzit, jejichž poznatky byly použity pro potvrzení hypotéz a jejich některé zpracované tabulky a grafy byly převzaty. Jedná se zejména o práci

V. Dolejšího z Masarykovy univerzity z roku 2005, která se věnuje především ekonomickým a demografickým dopadům na Jihočeský kraj.

4 Charakteristika zájmového území

4.1 Poloha závodu

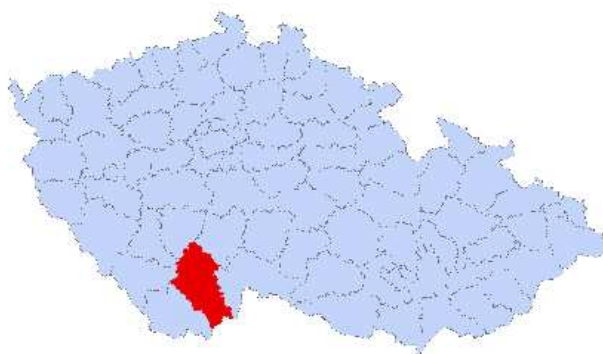
Lokalita JE Temelín je umístěna v Jihočeském kraji v severní části okresu České Budějovice poblíž obce Temelín.(viz mapa č.1). Výškové poměry území mají charakter pahorkatiny, přičemž staveniště JETE leží na plošině o průměrné nadmořské výšce 507 m n.m. Do 10 km od lokality se nevyskytují žádné výškové body. Severozápadně leží rozsáhlý komplex lesů. Rovněž přilehlé území obou břehů Vltavy je převážně zalesněno, viz příloha č.2. JETE se nachází 45-50 km od státní hranice s Rakouskem a SRN. Od krajského města České Budějovice je vzdálena cca 25 km severně. Nejbližšími významnými obcemi jsou Dříteň(cca 4 km od JE), Zliv(cca 12 km od JE) a Hluboká nad Vltavou(cca 14 km od JE). V bezprostředním okolí elektrárny jsou obce Temelín, Kočín, Litoradlice a Zvěrkovice. Vysídleny byly obce v ochranném pásmu JE, a to Březí, Křtěnov, Temelínec, Knín a Podhájí. Území je urbanizováno poměrně málo, převažují malá venkovská sídla.

JETE je situována na pozemcích o rozloze cca 143ha, které byly trvale vykoupeny a jsou majetkem ČEZa.s. Rozsah záboru souvisí s původním nerealizovaným záměrem vybudovat elektrárnu se čtyřmi výrobními bloky. Hranice trvalého záboru souhlasí s obrysem oplocení elektrárny. Oplocená plocha pozemku pro dva výrobní bloky dnes činí cca 123,4 ha(Materiály ČEZ- Sýkora,2009). Plochy dočasného záboru a intravilány rušených obcí jsou již většinou rekultivovány nebo budou rekultivovány s postupným ukončováním výstavby. Investor má k plochám trvalého a dočasného záboru vlastnická nebo jiná práva.

4.2 Vymezení zkoumaného regionu

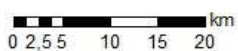
Tato kapitola se zaměří na stručnou charakteristiku zájmového území v podobě mikroregionu Vltavotýnsko, kam JETE jako průmyslový závod vstoupila. Vltavotýnsko je přirozená spádová oblast s centrálním městem Týn nad Vltavou, ze které se vytvořilo dnešní sdružení měst a obcí. Mikroregion tvoří celkem 14 obcí, k nimž náleží 59 místních částí. Obce Vltavotýnska jsou: Bečice, Čenkov u Bechyně, Dobšice, Dolní Bukovsko, Dražič, Hartmanice, Horní Kněžeklady, Hosty, Chrášťany, Modrá Hůrka, Temelín, Týn nad Vltavou, Všemyslice a Žimutice.

Obr.č.1-poloha Vltavotýnska v rámci ČR a okresu České Budějovice

Legenda

- ♦ město Týn nad Vltavou
- mikroregion Vltavotýnsko
- Okres České Budějovice

Zpracoval Petr Mašek
Systém: SJTSK KrovakEastNorth
ArcCR500
2012

4.2.1 Poloha a geomorfologická charakteristika

Zkoumaný region leží v celou svou rozlohou v Jihočeském kraji v jeho střední části v severní části okresu České Budějovice. Z tohoto území zaujímají více než třetinu lesy, malé procento též pokrývají vodní plochy. Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 - 600 m.n.m. Nejvyšším bodem na území regionu je vrchol Velký Mehelník v Píseckých horách(632 m), nejnižším místem (352 m) soutok Lužnice a Vltavy.(cenia.cz, 2010)

Oblast Vltavotýnska tvoří přechod severního okraje budějovické pánve a západního okraje třeboňské pánve do mírně zvlněné Táborské pahorkatiny na severu. Ze severozápadní strany zasahují do správního obvodu Písecké hory, směrem jihozápadním se reliéf terénu svažuje do poměrně rovinné Vodňanské pánve. Jižně, za souvislejším pásem lesů v oblasti Poněšické obory a Nové obory, se rozkládá Budějovická pánev, která však přímo do týnského správního obvodu v těchto místech nezasahuje. Celkově se nadmořská výška pohybuje od 352 m n.m.(Neznašov u soutoku Lužnice a Vltavy) do výše 626 m n. m. (Velký Kamýk v Píseckých horách). Značnou úlohu na utváření krajiny mají dva významné vodní toky – Vltava a Lužnice, vytvářející v jinak mírně zvlněné krajině výrazně zahloubená koryta se strmými zalesněnými břehy(zememeric.cz, 2005).

Obr. č.2- Mapka Vltavotýnska se zvýrazněnými členskými obcemi a areálem JETE, měřítko 1:50 000

Zdroj: vlastní zpracování z mapy freytag & berndt s.r.o., 2008

4.2.2 Obyvatelstvo a sídla

V regionu Vltavotýnsko žilo ke konci roku 2009 14 152 obyvatel ve 14 obcích a 59 částech obcí, tj. hustota osídlení 54 obyv./ km², tj. 7,6 % obyvatel okresu České Budějovice na 15,65 % jeho rozlohy. Počet obyvatel města Týn nad Vltavou (dle údajů z roku 2009) je 8 424 obyvatel, počet obyvatel ostatních obcí regionu je celkem 5 690. Týn nad Vltavou je městem s největším počtem obyvatel na Vltavotýnsku, proto je přirozeným centrem mikroregionu.

Počet 1 000 obyvatel v regionu přesahují pouze dvě obce - Dolní Bukovsko (1 559) a Týn nad Vltavou (8 424). Počet od 200 do 1000 obyvatel mají obce Dražič (217), Chrášťany (725), Temelín (839), Všemyslice (978), Žimutice (597). Méně než 200 obyvatel mají dále obce Bečice (105), Dobšice (114), Hartmanice (166), Horní Kněžeklady (107), Hosty (160).

Nejmenší obec Čenkov u Bechyně má celkem 47 obyvatel. Čenkov u Bechyně a Modrá Hůrka (76) jsou jediné obce, které mají počet obyvatel menší než 100. (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013)

4.2.3 Zemědělství

Vzhledem k vysokému zastoupení zemědělsky využitelné pudy (60,5 % celkové výměry mikroregionu) je zemědělství významným odvětvím hospodářství Vltavotýnska, i když v tomto odvětví působí jen 15 % z celkového počtu ekonomických subjektů mikroregionu. Vlastnosti a složení pudy dávají zemědělcům dobrý předpoklad k pěstování obilovin, chovu skotu a prasat. Dominantní je pěstování zrnin na 55% orné pudy, olejnin na 12%, brambor na 1,5% a píce na 30% orné pudy. (cenia.cz, 2010)

4.2.4 Průmysl

K průmyslovým odvětvím na Vltavotýnsku patří především energetika, stavebnictví, výroba stavebních hmot, potravinářská výroba a kovodělná výroba. Mikroregion Vltavotýnsko je ze velké části průmyslovou oblastí, z toho polovinu tvoří subjekty zabývající se stavebnictvím.

Jeho hlavním střediskem a centrem je město Týn nad Vltavou s téměř 600 ekonomickými subjekty. Mimo Týn nad Vltavou se průmysl a podnikání soustřeďuje spíše do větších obcí jako Dolní Bukovsko, Všemyslice, Temelín.

Pokud jde o zbývající obce, jejich obyvatelstvo se zabývá převážně zemědělskou výrobou. Většina obcí má ve svých územních plánech vyčleněné plochy vhodné pro podnikání. Jejich nedostatečná vybavenost je nedovoluje označit za průmyslové zóny. (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013)

4.2.5 Služby

Tento sektor představuje cca 40 % ekonomických subjektů na Vltavotýnsku. Jsou zde zahrnuty různé druhy prodejen. Místní služby pokrývají široký sortiment:

nákladní silniční doprava, autoopravárenství, stanice technické kontroly, opravárenství elektrických a chladírenských přístrojů, instalace elektro a topenářské techniky, služby peněžní či poštovní, služby v právní sféře, dále pak také služby ubytovací, restaurační a pohostinské, kadeřnické a kosmetické. V těchto službách působí převážně drobní živnostníci. Významné jsou i služby v rámci cestovního ruchu. Vzhledem k rekreačnímu charakteru krajiny se zde nacházejí ubytovací zařízení různého typu: hotely, penziony, turistické ubytovny, chatové tábory, kempy či ubytování v soukromí.

Celé Vltavotýnsko má vysokou ubytovací kapacitu (zhruba 2000 lůžek na 14 045 obyvatel), nicméně výrazně zde chybí ubytovací zařízení vyšší kvality (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013).

Rekreační zařízení v mikroregionu mají většinou nízkou úroveň a to zejména, co se týče vybavenosti a hygienického zabezpečení v těchto zařízeních.

Sít' těchto zařízení nedosahuje standardu pro moderní cestovní ruch. Podobná je i situace, co se týká stravování a pohostinství. I zde chybí stravovací zařízení vyšší kvality. Také další turistické služby poskytované návštěvníkům jako např. úschova zavazadel a jízdních kol, půjčovny lodí a jízdních kol, možnost parkování, využití venkovního posezení aj. v mnohých případech neodpovídají požadavkům návštěvníků (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013).

4.2.6 Doprava

Území mikroregionu je poměrně hustě vybaveno sítí silnic. Nejdůležitější silniční tepnou je silnice č. II/105, která je na poměry Jihočeského kraje nadprůměrně zatížena. Vltavotýnském prochází ještě několik silnic II. třídy (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013).

Většina z těchto komunikací je ve špatném stavu, zejména v měsících po zimě. Jinak v mikroregionu převažují silnice zařazené do III. třídy (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013). V posledních letech se jednotlivé obce na Vltavotýnsku snaží opravovat komunikace, které patří k jejich majetku. Jelikož se však jedná většinou o poměrně malé obce, které nemají dostatek vlastních prostředků, tato snaha je zatím spíše nedostačující (Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013).

Nosným dopravním oborem v hromadné dopravě osob je autobusová doprava. Mikroregion má přímé autobusové spojení se všemi okolními okresními městy (České Budějovice, Tábor, Písek) a také s největšími českými městy (Praha, Brno s přestupem v Táboře).

Územím mikroregionu prochází jediná železniční trať lokálního významu č. 192 (Týn nad Vltavou – Číčenice) se čtyřmi zastávkami na území mikroregionu. Tato trať zajišťuje spojení na Strakonice, Plzeň, Písek, Prachatice a České Budějovice.

Poté, co železnice nebyla vybrána za nosný dopravní obor pro přepravu zaměstnanců na výstavbu JETE, zůstal její význam pro hromadnou dopravu osob velmi malý(Materiály ČEZ,2009).

Na území Vltavotýnska funguje také lodní doprava po Vltavě. V letní sezóně fungují vyhlídkové plavby Týn nad Vltavou – Orlík a na Hněvkovické nádrži vyhlídkové plavby z Hluboké nad Vltavou.

5 Hodnocení vlivů JETE na region Vltavotýnsko

5.1 Zaměstnanost v JETE

Vliv JETE na zaměstnanost v regionu patří mezi nejvíce diskutované dopady. Je nesporným faktem, že JETE je nejvýznamnějším zaměstnavatelem regionu, dnes znamená více než tisícovku přímých pracovních míst a zhruba dalších zhruba dva tisíce míst u dodavatelských firem a vedlejších zajišťovacích pozic. Zároveň je nutno říci, že jak do počtu pracovníků, tak do jejich kvalifikace se výrazně odlišuje období výstavby a provozu.

Tabulka č. 1 – Porovnání stavů nezaměstnanosti během výstavby(1993) a provozu(2010)

Nezaměstnanost v letech 1993 a 2010 [%]			Nárůst[%]
Česká republika	3,5	8,6	245,6
Jihočeský kraj	2,2	7,8	354,5
okres České Budějovice	1,8	8,4	466,7
České Budějovice	1,7	5,7	335,3
Týn nad Vltavou	2,0	7,1	355
Temelín	2,3	14,2	617,4
Všemslyce	1,2	8,2	683,3

Zdroj: ČSÚ,2011

5.1.1 Výstavba

Nejvíce se na snižování nezaměstnanosti JETE podílela v období své výstavby, kdy zde podle odhadů pracovalo cca 10 000 lidí, přičemž dvě třetiny z nich byli místní obyvatelé.

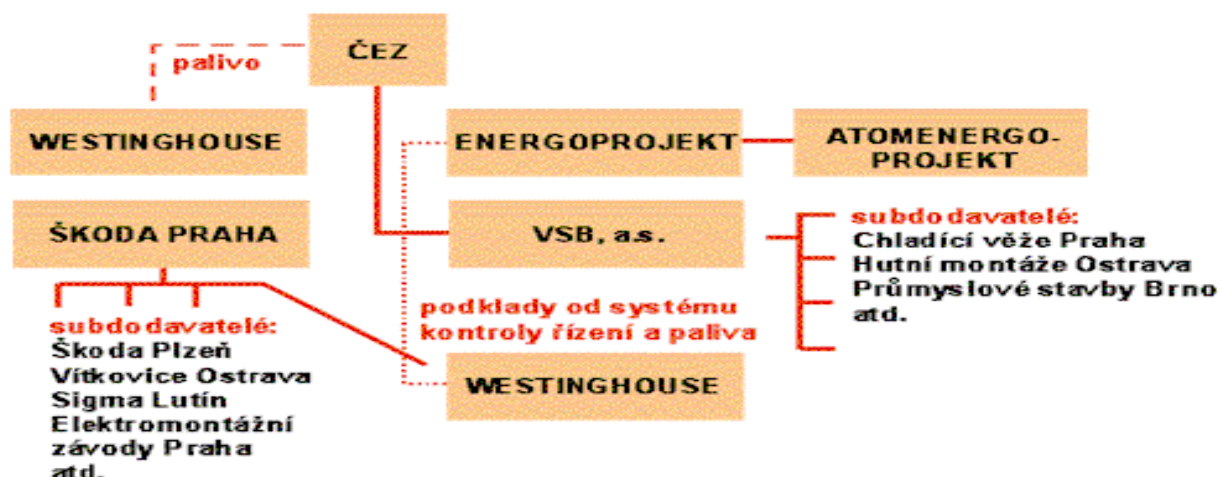
Nejdůležitějším zaměstnavatelem, který v Temelíně působil po celou dobu výstavby až do roku 2004 byla společnost Vodní Stavby Bohemia, dnes zvaná Hochtief.

Tabulka č. 2 - Počet zaměstnanců Vodních staveb v Temelíně

rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
počet	3 200	3 000	2 800	2 500	2 000	1 800	1 000
rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
počet	1 000	800	750	400	250	200	150

Zdroj: Hochtief, a.s

Obr.č. 3- Základní schéma dodavatelů JETE během výstavby

Zdroj: infocentrum JE Temelín, prosinec 2008

Zapojení dodavatelů do výstavby podle druhu dodávek

ČEZ, a. s. – Investor

Energoprojekt Praha, a. s. - generální projektant

Škoda Praha, a. s. - generální dodavatel technologické části

VSB a. s. - generální dodavatel stavební části

Atomenergoprojekt - dodavatel sovětského technického projektu

Westinghouse Electric Corporation (WEC, WELCO) - dodavatel paliva a systému kontroly a řízení

5.1.2 Provoz

Jihočeský kraj má po Praze nejnižší míru zaměstnanosti ze všech krajů České Republiky. Je zřejmé, že tento stav není dílo elektrárny, platil ještě před její výstavbou. Míra nezaměstnanosti v okrese České Budějovice je cca poloviční oproti státnímu průměru, v celém Jihočeském kraji cca o třetinu nižší než celostátní průměr.

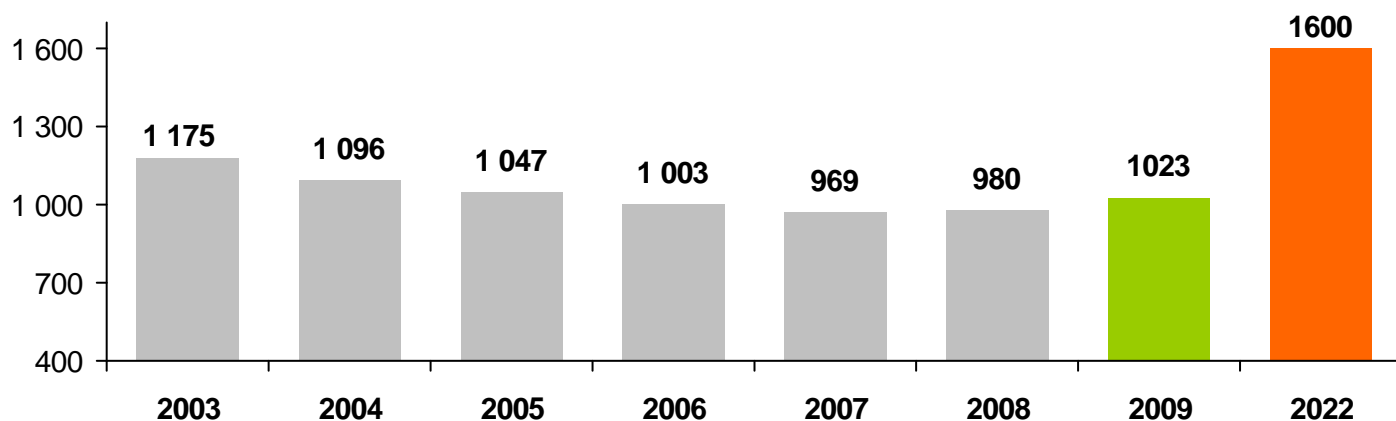
Během ukončování výstavby JETE už ČEZ přijímal zaměstnance podle svých požadavků. Jednalo se o vysoce kvalifikované odborníky z jiných regionů, mající zkušenosti s provozem JE Dukovany nebo jiných elektráren ČEZu, dále o absolventy technických univerzit, jelikož v Jihočeském kraji žádná univerzita tohoto zaměření není.

Tito lidé přišli do regionu natrvalo a i s rodinami a všemi sociálními vazbami. Pro místní lidi byla příležitost v provozních, kancelářských a obslužných postech, kde nebyly tak přísné vzdělanostní nároky.

V letošním roce dojíždí zhruba polovina zaměstnanců elektrárny v 25 kilometřů vzdáleného krajského města České Budějovice. Další významné proudy dojížděky směřují z Týna nad Vltavou a Hluboké nad Vltavou, tedy z větších měst regionu.

Naopak obce ležící v bezprostředním 5-ti kilometrovém pásmu mají míru nezaměstnanosti vyšší než je v okrese běžné. Mají taktéž typické problémy českého venkova a ani tak významný podnik jako je JETE jim v tom nedokáže přes všechny rozvojové dotace pomoci. Tato situace se možná změní po plánované dostavbě, kdy je se očekává razantní zvýšení počtu zaměstnanců. Jak veliké by mohlo být, ukazuje následující graf.

Graf č. 1 Vývoj počtu zaměstnanců JETE během provozu a prognóza budoucího stavu(1922)

Zdroj grafu: Personální odbor, demodata lokality JE Temelín, prosinec 2008

5.1.3 Dodavatelské firmy

JETE zajišťuje práci kromě svých 1023 kmenových zaměstnanců (v roce 2009) ještě cca dvojnásobnému počtu lidí u různých firem spjatých s provozem elektrárny. Jedná se většinou o dodavatelské firmy a služby zajišťující agentury, kterých je k dnešnímu dni cca 50. Na ně navazuje další řetěz jejich vlastních subdodavatelů. Tyto firmy je nutno rozlišovat podle jejich obchodního vztahu k JETE, zpravidla podle toho, zda jejich zaměstnanci mají oprávnění ke vstupu přímo do zabezpečené zóny JETE.

5.1.4 Dojížd'ka za prací do mikroregionu Vltavotýnsko

Přirozená spádová oblast Týn nad Vltavou-Temelín dnes hlavně vlivem JETE představuje druhý nejvýznamnější pracovní mikroregion v jižních Čechách, alespoň co se dojíždění za prací týče. Uvedený pracovní mikroregion vymezený ČSÚ je vhodný pro potřeby této práce, je téměř shodný s v úvodu vymezeným mikroregionem Vltavotýnsko. V tomto mikroregionu je cca 11 941 pracovních míst. V přepočtu na 1000 ekonomicky aktivních obyvatel je zde 1267 pracovních míst.

Důležitým faktem je, že saldo dojížd'ky za prací do mikroregionu je + 2 515. Takže je zde jasný přebytek lidí, kteří do regionu dojíždí nad těmi, kteří z něj vyjíždějí a to je zásluha hlavně JETE. Elektrárna tvoří několik nejsilnějších proudů dojížd'ky v kraji a je zdrojem práce nejen pro obyvatele okresu České Budějovice, ale dojíždějí sem i obyvatelé sousedních okresů Tábor, Písek a Prachatice.

Tabulka č.3-Největší směrové proudy dojížd'ky za prací v Jihočeském kraji(2005)

obec vyjížd'ky	obec dojížd'ky	počet osob
Tábor	Sezimovo Ústí	1 107
Tábor	Planá nad Lužnicí	1 107
Sezimovo Ústí	Tábor	1 100
České Budějovice	Temelín	964
Hluboká nad Vltavou	České Budějovice	961
Zliv	České Budějovice	794
Týn nad Vltavou	Temelín	791
Lišov	České Budějovice	774
Rudolfov	České Budějovice	711
Dobrá Voda u Českých Budějovic	České Budějovice	707
Borovany	České Budějovice	663
Trhové Sviny	České Budějovice	656
Větřní	Český Krumlov	601
Sezimovo Ústí	Planá nad Lužicí	597
Ledenice	České Budějovice	535
Český Krumlov	České Budějovice	517

zdroj: Zdroj: ČSÚ, Analýza dojížd'ky za prací v Jihočeském kraji,2005

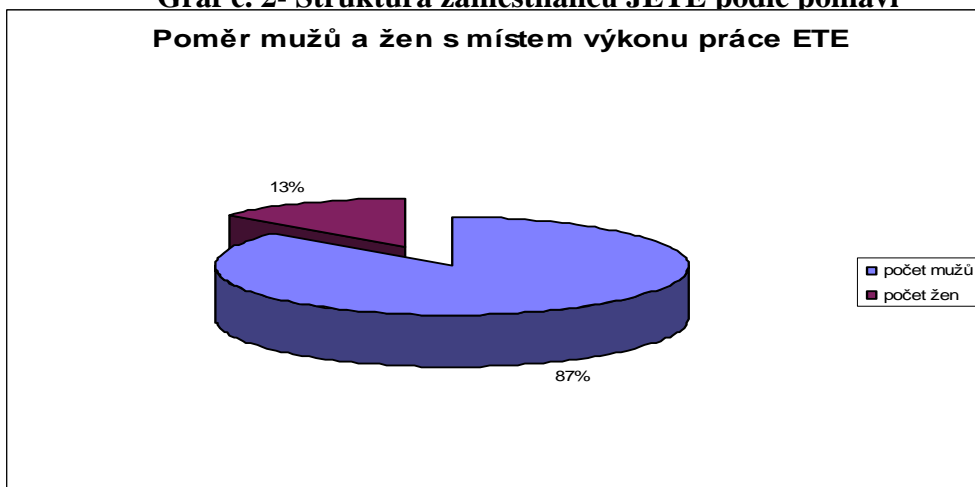
5.1.5 Zaměstnanci JETE a jejich struktura

Samostatnou kapitolou jsou kmenoví zaměstnanci - Jaderné elektrárny Temelín. Jejich příjmy se od samého počátku pohybují výrazně jak nad regionálním průměrným platem, tak nad celostátní hodnotou.

Vysvětlení je jednoduché: jaderná elektrárna potřebuje mimořádně kvalifikované zaměstnance, kteří jsou schopni obsluhovat náročná technická zařízení. Svědčí o tom vzdělanostní struktura zaměstnanců Jaderné elektrárny Temelín.

Z 969 pracovníků, kteří v Temelíně pracovali na v roce 2007, má 424 lidí vysokoškolské vzdělání. To je cca 44 % ze všech zaměstnanců. Větší část z těchto absolventů technických univerzit pracuje v primárním, tedy jaderném okruhu. Jsou to nejčastěji operátoři obsluhující samotné srdce elektrárny - reaktor. Necelá polovina zaměstnanců Temelína, přesně 446 lidí, má úplné středoškolské vzdělání. Jsou to nejčastěji pracovníci se strojírenským vzděláním, kteří obsluhují sekundární nejaderný okruh. Přesnou strukturu zaměstnanců z různých kritérií ukazují následující grafy. Z prvního grafu vyplývá, že muži mají mezi zaměstnanci drtivou převahu. Je to způsobeno jednak vyšší manuální náročností vykonávaných prací a také jejich výrazně technickým zaměřením. Věkově jsou zaměstnanci rozloženi poměrně rovnovážně. Kromě okrajových skupin do 30 let a nad 60 let je každá ze skupin zastoupena cca jednou třetinou. Tento stav je dán zejména tím, že dosažení žádaného vzdělání a praxe není často před třicátým rokem života možná. Graf vzdělání ukazuje jasnou převahu vzdělanějších zaměstnanců. Lidé se základním vzděláním a vyučením jsou zastoupeni jen cca jednou desetinou a vykonávají nenáročnou provozní činnost.

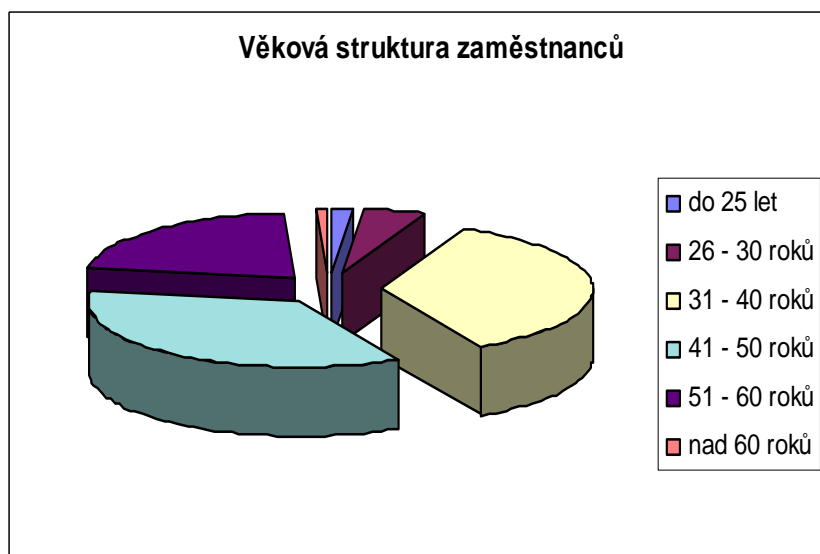
Graf č. 2- Struktura zaměstnanců JETE podle pohlaví
Poměr mužů a žen s místem výkonu práce ETE

Zdroj: Personální útvar, demodata lokality JE Temelín, prosinec 2008

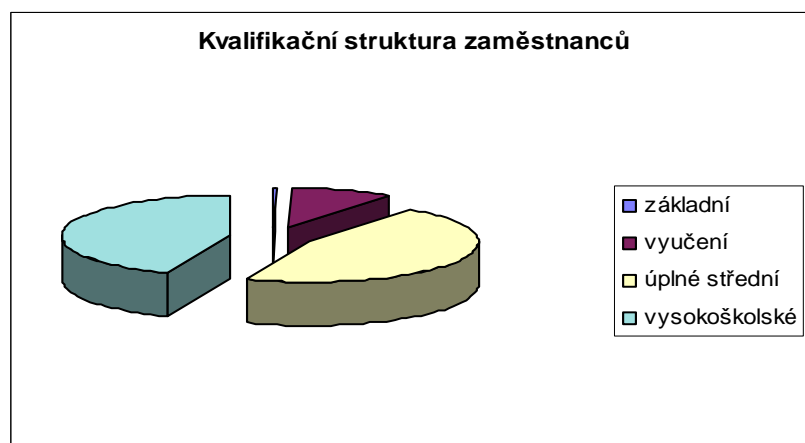
Tab.č.4. a graf. č.3-Věková struktura zaměstnanců

věk	počet	%
<i>do 25 let</i>	16	1,65%
<i>26 - 30 roků</i>	46	4,75%
<i>31 - 40 roků</i>	348	35,91%
<i>41 - 50 roků</i>	343	35,40%
<i>51 - 60 roků</i>	208	21,47%
<i>nad 60 roků</i>	8	0,83%
Celkem	969	100,00%

Tab.č. 5 a graf č.4- struktura zaměstnanců podle dosaženého vzdělání

dosažené vzdělání	počet	%
<i>základní</i>	2	0,21%
<i>vyučení</i>	97	10,01%
<i>úplné střední</i>	446	46,03%
<i>vysokoškolské</i>	424	43,76%
celkem	969	100,00%

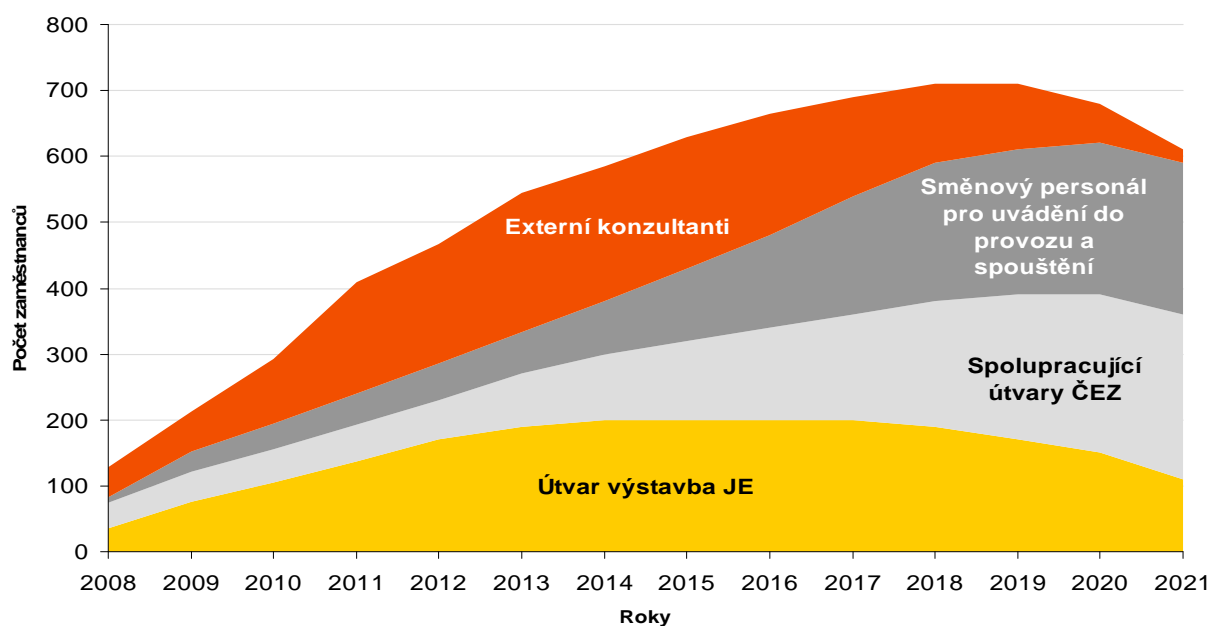

Zdroj: Vlastní zpracování dle Personální útvar, demodata lokality JE Temelín, prosinec 2008

5.1.6 Dostavba

V souvislosti s plánovanou dostavbou 3. a 4. bloku JETE se plánuje taktéž markantní zvýšení počtu zaměstnanců. Při výstavbě se odhaduje vznik až 300 nových pracovních míst, pro provoz dalších 300-400 pracovních míst. Počet a strukturu zaměstnanců na časové ose ukazuje následující graf.

Graf č.5- Prognóza struktury nasazení pracovních sil na dostavbě 3. a 4. bloku

Zdroj: Personální útvar, demodata lokality JE Temelín, prosinec 2008

5.2 Vliv na životní úroveň

5.2.1 Cestovní ruch

Jihočeský kraj jako celek nebyl výstavbou JETE nebyl de facto ovlivněn. Tradiční turisty nejvyhledávanější místa jako Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov nebo Orlík nezaznamenaly žádné výrazné změny v návštěvnostech. Navíc Vltavotýnsko nebylo nikdy v krajských měřítkách nijak atraktivním územím. Díky JETE se však region může těšit z velkého nárůstu počtu turistů. Informační centrum JETE na záměčku Vysoký Hrádek navštíví ročně v průměru 30 000 lidí (cez.cz, 2010). Ti poté zpravidla využívají stravovacích a ubytovacích služeb v okolí. Vzniká tak paradox, že cizí lidé shledávají JETE jako atraktivní, zatímco místní se s ní smiřují jen těžko.

JETE však dokázala ovlivnit cestovní ruch regionu taktéž nepřímo. Jako vedlejší efekt, který je však dlouhodobě pro region významnější, byla výstavba vodních děl Hněvkovice a Kořensko, které se staly vyhledávanými cíly pro rekreaci.

JETE tedy vnitrostátně dokázala cestovnímu ruchu v regionu spíše pomoci. Co se však týče cestovního ruchu ze zahraničí, dokázala ho snížit. Pouze několik desítek kilometrů vzdálené Rakousko patří k předním odpůrcům atomové energie a ani Německo, v současnosti zvažující uzavření svých jaderných elektráren, nepatří zemím, které jsou nakloněny atomové energii. Aby se zhodnotily dopady JETE na návštěvnost ČR občany Rakouska, zpracoval Institut Fessel ve Vídni v roce 2001 pro sdružení "Matky proti atomovému nebezpečí Freistadt" studii vlivu Temelína na cestovní ruch. Týkala se jednak podnikatelů pořádajících jednodenní autobusové zájezdy do ČR za účelem nákupu a taktéž byla prováděna formou telefonického dotazování obyvatel obce Mühlviertel.

Výzku byl zřejmě zkreslen tím, pro koho byl zpracováván a také skutečností, že se JETE v té době potýkala s množstvím poruch a odstávek, díky kterým drtivá většina respondentů uvedla, že se cítí buď ohrožena nebo alespoň pro ně Jihočeský kraj ztratil svou atraktivitu. Podle všeho šlo ale jen o momentální vlnu odporu a Rakušané znovu začínají navštěvovat Jižní Čechy ve stejné míře jako před Temelínem. Dá se předpokládat, že stejně jako obyvatelé Vltavotýnska přijali JETE jako součást života, kterou nelze oddělit. Celé znění prezentace této studie je dostupné na webových stránkách hnutí "Jihočeské Matky", které se spolupodílelo na zakázce této studie.

5.2.2 Dopady na okolní obce

5.2.2.1 Likvidace vesnic

Ještě před začátkem výstavby JETE musela proběhnout úprava zvlněného povrchu, kde měla posléze elektrárna stát. Dále musely být strženy obce ležící v pásmu 3 km od pozemku stavby. Jednalo se o obce Temelínec, Březí, Křtěnov, Podhájí, Knín, a také Jaroslavice, jež musely být zničeny kvůli Hněvkovické přehradě budované kvůli elektrárně.

Na začátku zkoumání lokality na konci 70.let nic nenasvědčovalo tomu, že by se měly místní obce bourat. Jednak zde byly v provozu nově postavené domy a veřejné budovy, taktéž komunistický režim nevydal jediné prohlášení o plánu, který pro okolí elektrárny chystá. Veřejně se spekulovalo o umístění lokality cca o 20 km jinde, v blízkosti obce Malovice.

Rozhodnutí o demolici svých domovů bylo vydáno v roce 1980. Lidé z okolních vesnic byli tímto rozhodnutím a nekompromisním přístupem šokováni, avšak nemohli si dovolit proti totalitnímu režimu žádnou formu protestu. Než došlo k samotnému stržení trvalo ještě 5 let, během nichž se u obyvatelstva, zejména u starších lidí velice zhoršil psychický stav ze ztráty domovů.

Po sametové revoluci vyšla najevo zpráva, že obce Podhájí a Knín zničeny být vůbec nemusely a mezi obce ke stržení byly zařazeny kvůli administrativní chybě. Tato zpráva nadále prohloubila nevraživost místních obyvatel proti výstavbě JETE.

Z obecních kronik a pamětí obyvatel je patrné, že likvidace obcí měla charakter násilného odsunu typického spíše pro komunismus 50. let. Aby lidé dostali náhradu, nesměli si z domů nic odnést, což vedlo k rabování opuštěných vsí. Jediné, co ze vsí posléze zůstalo byly obecní kapličky, které poté ČEZ zrestauroval ze svých zdrojů.

5.2.2.2 Program kompenzací

Úprava lokality včetně likvidace obcí skončily ihned po sametové revoluci roku 1990. V této chvíli bylo pro stát a investora klíčové naklonit si místní obce, do té doby výrazně odporující výstavbě JETE. Jako forma kompenzace byly zvoleny finanční dotace. Přístup k nim se liší, odpůrci elektrárny je berou jako snahu ČEZu zbavit obce nezávislosti, sami obyvatelé a starostové se k nim staví jako k možnosti, jak z nevyžádané elektrárny alespoň něco dobrého získat.

5.2.2.3 Sponzorování obcí

Program dotací se rozjel v roce 1994. Sponzorované obce se rozdělily do svou kategorií. Obce ve vnitřním pětikilometrovém pásmu dostávají řádově více, než obce ve vnějším třináctikilometrovém pásmu. Dotace dostávají i některá větší města mimo zónu jako Vodňany či statutární město České Budějovice.

Na dotace okolním obcím uvolňuje ČEZ miliony Kč ročně, v historii záviselo množství peněz na etapě výstavby JETE. Vrcholem byl rok 1995, kdy bylo rozděleno cca 100 milionů Kč. Naopak nejméně dostaly obce v letech 1997 a 2002. Stalo se tak v důsledku povodní, které v tyto roky zasáhly Moravu a Čechy a jejichž následky ČEZ spolusponzoroval. Tento rok také došlo ke změně v postoji místních obcí, které přešly od kritiky k pragmatickému přístupu, kdy se snaží získat alespoň nějaké výhody, když nemůžou s existencí JETE nic udělat.

5.2.2.4 Dotace nejbližším obcím

Obce v bezprostřední blízkosti získávají od ČEZu mnohem více peněz, než ostatní obce. Malé rozpočty se rychle staly na vysokých dotacích závislé a rychlost jejich rozvoje závisí do jisté míry na tom, kolik který rok dostanou na dotacích.

Největším příjemcem dotací je samotná obec Temelín, po které je elektrárna pojmenovaná. Žije v ní cca 700 obyvatel a v přepočtu získala do roku 2005 14 000 Kč na hlavu. Peníze nezískává pouze obecní úřad, ale také škola, fotbalový klub, technické služby, knihovna atd. Jelikož se JETE nachází v katastru obce Temelín, je důležitým zdrojem peněz také daň z nemovitostí.

Dalšími významnými příjemci dotací jsou obce Všemyslice a Dříteň. V těchto obcích pomohly peníze ČEZu v rekonstrukci komunikací a veřejné infrastruktury. Dále občanská sdružení jako hasiči jsou zde na vyšší úrovni než v okolních nedotovaných obcích.

Za zmínku ještě stojí největší sídlo oblasti Týn nad Vltavou. V něm se už peníze z dotací projevují méně markantně a jsou mimo rozvoje zaměřeny spíše na realizaci dlouho odkládaných rekonstrukcí starých budov.

Tabulka č. 6 - Finanční dotace vybraným obcím v 5 km pásmu v období 1994 až 2005 v Kč

Rok	Dříteň	Temelín	Všemslyce	Týn nad Vltavou	Celkem
1994	40 000	50 000	0	1 869 656	1 959 656
1995	160 000	350 000	720 000	5 665 000	6 895 000
1996	2 010 000	1 740 000	2 000 000	5 895 000	11 645 000
1997	0	0	0	6 200 000	6 200 000
1998	1 050 000	500 000	800 000	2 450 000	4 800 000
1999	0	0	0	600 000	600 000
2000	700 000	500 000	100 000	950 000	2 250 000
2001	1 500 000	2 000 000	1 500 000	1 700 000	6 700 000
2002	0	500 000	0	3 000 000	3 500 000
2003	900 000	1 200 000	800 000	900 000	3 800 000
2004	3 950 000	1 950 000	2 900 000	7 450 000	16 250 000
2005	500 000	750 000	500 000	750 000	2 500 000
Celkem	10 810 000	9 540 000	9 320 000	37 429 656	67 099 656

Zdroj: V. Dolejší, b.p., 2005

5.2.2.5 Dotace vzdálenějším obcím

I když se vzdálenějším obcím týká taktéž potencionální ohrožení a povinnost vypracovávat havarijní plány, dostávají výrazně méně peněz než přilehlé obce. Je to způsobeno tím, že jde většinou ne o obce, ale o větší města a tak relativně vyjádřeno jsou dotace spíše symbolickou částkou. Dotace nedostávají jen obce v 13 km zóně, ale i mimo ni a většinou se nalézají mimo hranice Vltavotýnského mikroregionu.

Nejvíce peněz z dotací dostává statutární město České Budějovice, jelikož se ale jedná o město s rozpočtem v řádu miliard Kč, je výše dotací zanedbatelná a pohybuje se ve výši stovek Kč v přepočtu na jednoho obyvatele.

Význam dotací není o mnoho vyšší ani v pětitisícových městech Vodňany a Protivín. Obě města použila dotaci na renovaci zařízení na zpracování odpadu. Byly to však na rozdíl od obcí v bezprostřední blízkosti projekty, na které by došlo v každém případě.

Hluboká nad Vltavou je město, které těží hlavně z cestovního ruchu díky slavnému zámku a nově vybudovanému sportovnímu areálu a příjmy od ČEZu jsou ještě méně důležité než v předchozích městech. Získané peníze byly použity pro rozšíření turistické atraktivity města na dekorativní projekty jako osvětlení kostela.

Pro větší a také vzdálenější města představují dotace od ČEZ zanedbatelnou položku v rozpočtu v řádu desetin procenta, takže plní spíše symbolický účel.

Tabulka č. 7- Finanční dotace vzdálenějším městům v období 1994 až 2005 v Kč

Rok	České Budějovice	Hluboká nad Vltavou	Protivín	Vodňany	Celkem
1994	2 168 000	0	90 000	20 000	2 278 000
1995	2 710 000	605 000	5 114 000	5 430 000	13 859 000
1996	2 760 000	20 000	250 000	0	3 030 000
1997	3 155 000	0	10 000	0	3 165 000
1998	3 020 000	200 000	300 000	300 000	3 820 000
1999	740 000	0	5 000	0	745 000
2000	1 610 000	500 000	335 000	20 000	2 465 000
2001	3 210 000	310 000	355 000	300 000	4 175 000
2002	0	0	0	0	0
2003	0	500 000	300 000	300 000	1 100 000
2004	0	0	150 000	200 000	350 000
Celkem	19 373 000	2 135 000	6 909 000	6 570 000	34 987 000

Zdroj: V. Dolejší, b.p.,2005

5.2.3 Vysoká cena elektřiny v kraji

Na začátku výstavby JETE si byla komunistická vláda vědoma veřejného pobouření projektem jaderné elektrárny a tak kromě mnoha jiných slibů se snažila naklonit si veřejné mínění příslibem kompenzace, a to formou nízké ceny elektřiny v kraji. Tento příslib byl jeden z mála pragmaticky užitečných úlev obyvatelstvu, který byl uskutečnitelný.

Dnes je však situace naprosto opačná. Lidé v Jihočeském kraji, společně s obyvateli kraje Jihomoravského mají nejdražší elektřinu v České republice. Důvody dnešního absolutního nesplnění předlistopadových slibů je více a jde o souhrn několika víceméně nešťastných náhod.

Samotnou JETE vlastní převážně státní podnik ČEZ, rozvodné sítě v Jihočeském a prakticky také v Jihomoravském kraji, vlastní společnost Jihočeská energetika vlastněná německým energetickým gigantem EON. Obě společnosti se dnes předhánějí v konkurenčních argumentech a slibech.

JČE tvrdí, že pro levnější elektřinu nejsou v Jihočeském kraji podmínky, ČEZ slibuje, že kdyby dostal pravomoc na rozvod, dokázal by zajistit levnější elektřinu zajistit. Je nutné říci, že za tuto neblahou situaci si mohou jihočeské obce samy. V roce 1999 získaly od státu energetické akcie, které následně prodaly společnosti EON, která vysoce převýšila nabídkou ostatní zájemce.

Paradoxní je, že JETE stojící hned u postižených obcí sám vyrábí nejlevnější elektřinu v České Republice. Dodnes lidé sepisují petice, krajsí politici podávají stížnosti, ale s touto situací zřejmě už nic neudělají. Tento stav významně prohloubil záporné vnímání elektrárny místním obyvatelstvem.

5.2.4 Levné teplo pro Týn nad Vltavou

Kromě dražší elektrické energie však JETE znamená naproti tomu levnější energii tepelnou pro obyvatele města Týn nad Vltavou. Od roku 2003 bylo díky dokončenému potrubnímu spojení zahájeno vytápění města odpadní vodou z elektrárny. Pro obyvatele města to znamená velkou finanční výhodu a stabilitu, jelikož na rozdíl od ostatních zdrojů tepla, je tento zdroj poměrně levný a nezdražuje jako plyn a elektřina. Jelikož obyvatelstvo už není nuceno šetřit na vytápění spalováním dřeva a fosilních paliv, přispěla tak JETE nepřímo ke zlepšení ovzduší ve městě, které bylo často pod vlivem teplotní inverze a smogu.

6. Metodika kvantitativního a kvalitativního výzkumu

V rámci této bakalářské práce byl proveden výzkum zabývající se aktuálním postojem obyvatelstva k JETE. Výzkum se skládal ze dvou částí – kvantitativní částí bylo dotazníkové šetření a kvalitativní částí byl hloubkový rozhovor s místními zainteresovanými orgány.

Jako hlavní teoretické zakotvení pro samotné téma byl vybrán výzkum provedený Ústavem pro krajinou ekologii v Českých Budějovicích autorů J.Těšitele a M.Bartoše. Účelem výzkumu bylo aktualizovat tehdy získané informace, zjistit prognózu budoucího vývoje a posléze porovnat veřejné mínění s výzkumem provedeným v této práci.

6.1 Kvantitativní výzkum

6.1.1 Výzkumná strategie

Při výzkumu byla primárně využita metoda kvantitativního výzkumu, která probíhala formou dotazníkového šetření. Cílem kvalitativního výzkumu bylo získat informace, které se týkají vnímání JETE místními obyvateli. Dotazník má dvě základní části – demografickou charakteristiku a výzkum veřejného mínění. Výstup tvoří aktuální informace o obyvatelích Vltavotýnska, které lze porovnat se staršími výzkumy.

6.1.2 Výběr vzorku, prostředí výzkumu

Výběr vzorku byl rozvržen tak, aby rovnoměrně pokryl skupiny respondentů primárně podle pracovního vztahu k JETE, sekundárně podle věku a pohlaví. Byla tak použita usměrněná metoda tzv. "sněhové koule"(Jeřábek, 1992), kdy jednotliví respondenti v různých skupinách odkazovali na další až do naplnění celkového počtu 230 respondentů.

Výzkum probíhal formou typického dotazování v terénu, kde byl problém zejména s odmítavým postojem způsobeným podobností s nedůvěryhodným marketingem probíhající stejnou formou. Po ujištění důvěryhodnosti a anonymity výzkumu v každé oblasti byla situace vždy o poznání snazší a získávání respondentů rychlejší. Pro zaměstnance JETE byly dotazníky doručeny formou zprostředkovatele, jelikož autor nemá povolení ke vstupu do areálu.

6.1.3 Místo a čas výzkumu, použité techniky sběru dat

Výzkum měl terénní charakter a probíhal zčásti v JETE samotné, zčásti v okolních obcích Týn nad Vltavou, Litoradlice, Temelín, Lhota pod Horami a v několika dalších menších sídlech. Výzkum probíhal v průběhu listopadu a prosince roku 2011, přičemž byl ukončen týden před vánočními svátky z důvodu dovolených. Dotazníky byly z důvodu časové úspory a nenáročnosti vyplňovány přímo na místě buď autorem nebo respondenty samotnými. Vyplnění dotazníku zabralo každému respondentovi cca 5 minut. Otázky, které byly nejasné navzdory provedenému předvýzkumu, byly dodatečně vysvětleny, v drtivé většině to však nebylo zapotřebí. Úplná podoba dotazníku je přístupná v příloze č.1.

6.1.4 Metodika vyhodnocení a interpretace dat

Dotazníky byly vyhodnoceny klasickými grafy tvořenými v MS Excel. Poté byla provedena analýza souvislostí mezi skupinami respondentů podle různých kritérií a jejich odpověďmi, aby se snáze určily typické vztahy jednotlivých skupin k určité problematice.

Výslednou interpretací výzkumu kromě mnoha původních dat by mohl být i poznatek, jaké chyby se při začlenění JETE do místního koloritu staly a jakých chyb se u podobných závodů do budoucnosti vyvarovat.

6.2 Kvalitativní výzkum

6.2.1 Výzkumná strategie

Při zkoumání dopadu JETE na region se autor zaměřil nejen na kvantitativní výzkum, ale také kvalitativní. Jako metoda kvalitativního výzkumu byl zvolen tzv. expertní rozhovor. Tento způsob získávání informací není často naprosto spolehlivý díky své subjektivitě, avšak díky němu je možno získat unikátní data od zainteresovaných odborníků. Skloubení kvalitativního a kvantitativního výzkumu je často velmi přínosné, neboť informace získané z obou výzkumů se doplňují a celkově vytváří komplexní obraz.

Hlubkový rozhovor byl v této práci proveden s osobnostmi přímo zainteresovanými ve vztahu JETE k regionu. Důraz byl kladen na rozbor bezpečnosti, ekonomického vlivu a vize do budoucnosti.

6.2.2 Pilotní šetření, výběr vzorku, prostředí výzkumu

Než je možné expertní rozhovor začít koncipovat, je nutné zjistit, zda existují vhodné respondenti. Zejména je nutné překonávat prvotní nedůvěru a neochotu poskytnout interní informace člověku zvenčí. Předvýzkum byl proveden autorovým vlastním dotazováním jednotlivých občanů, kdo by byl pro hloubkový rozhovor nejvhodnějším kandidátem a zda by mohl poskytnout požadované informace (Jeřábek, 1992).

Jako nejlepší osoby pro provedení výzkumu posloužili dva vhodní muži zabývající se přímo vztahem JETE a regionu. Aby všechny výpovědi nebyly takřka stejné, byli vybráni kandidáti z různého prostředí a zabývající se různou činností. Prostředím výzkumu byly jejich pracovny, čímž byla zajištěna důvěrnost.

6.2.3 Místo a čas výzkumu, použité techniky sběru dat

Expertní rozhovory byly provedeny přibližně na stejných místech jako dotazníkové šetření, tedy v obci Týn nad Vltavou a v prostorách JETE. Časová náročnost rozhovorů nebyla vysoká, každý z nich trval cca jednu hodinu.

Provedení expertního rozhovoru bylo rozděleno na tři fáze. První fáze byla přípravná, kde byly uváženy všechny vhodné otázky, stejně tak pořadí, ve kterém byly respondentům pokládány. Tyto otázky nejsou definitivní a podle respondentových odpovědí se každá z nich rozsahově liší, podle toho jak zaujatě na ni odpovídá. Poté proběhl samotný výběr vhodných respondentů a jejich oslovení. Po získání souhlasu byly provedeny rozhovory a následně také jejich vyhodnocení.

6.2.4 Metodika vyhodnocení a interpretace dat

Vyhodnocení expertního rozhovoru nebylo nijak náročnou záležitostí. Byly k tomu použity poznámky získané během rozhovorů, v tomto případě psané. U profesionálnějších rozhovorů se obvykle používá pro zaznamenání diktafon. Následně byl vytvořen souvislý text členěný podle jednotlivých otázek do formy interview.

6.2.5 Etická stránka kvalitativního výzkumu

Tato stránka při rozhovorech hrála na rozdíl od kvantitativního výzkumu mnohem významnější roli. Získat absolutní důvěru respondenta je zde zásadní věcí, jelikož se jednalo o informace, které přímo ovlivňují jeho život. Původním záměrem bylo ponechat oba respondenty anonymními, ale po dohodě s nimi bylo obdrženo povolení jejich jména zveřejnit.

7 Výsledky dotazníkového šetření.

7.1 Demografická charakteristika

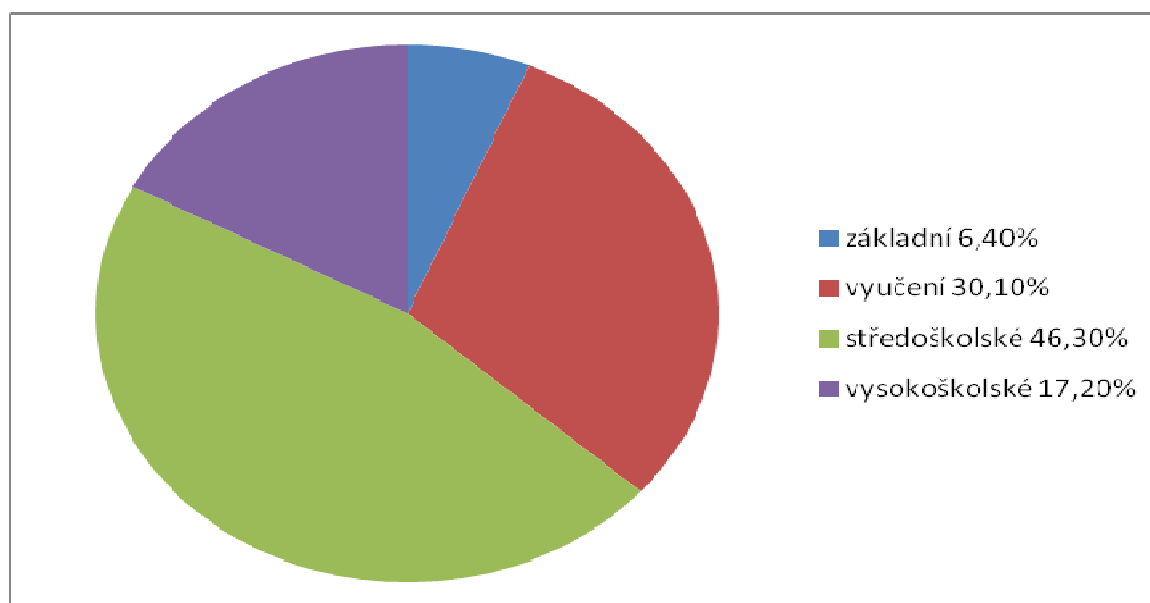
Dotazníkové šetření bylo prováděno na 230 občanech cca 14-ti tisícového regionu Vltavotýnsko, což představuje cca 1,6% vzorek. V potaz byl brán věk obyvatel, jejich vzdělání, příslušnost k JETE a jejich pohlaví. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 105 žen a 125 mužů (tedy přibližně 46% žen a 54% mužů). Pro docílení vypovídací hodnoty dotazníku bylo cílem pečlivě vybírat kandidáty výzkumu tak, aby v něm byly zastoupeny pokud možno všechny věkové skupiny a obě pohlaví co nejrovnoměrěji (viz tabulka). Ostatní charakteristiky (vzdělání, zaměstnání) jsou podrobněji zobrazeny na následujících grafech.

Tabulka č.8- Počet respondentů v jednotlivých věkových skupinách

Věkové skupiny	Počet respondentů
15-25	47
26-40	64
41-60	71
60 a více	48

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

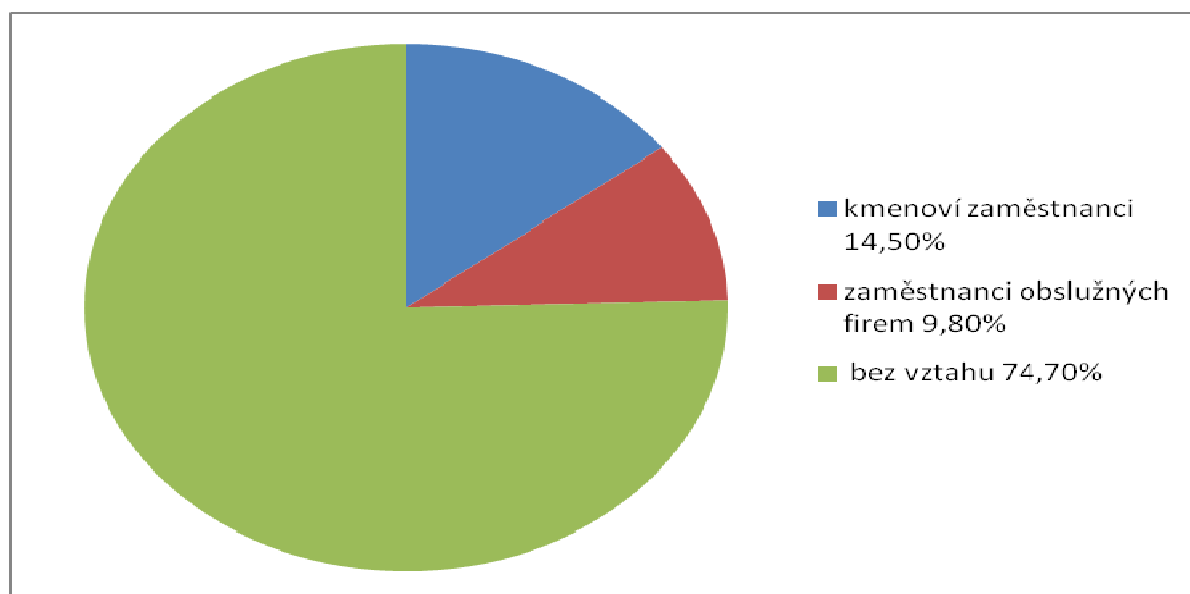
Graf č. 6 -Dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Nejvíce dotazovaných (tedy přes 45%) má středoškolské vzdělání ukončené maturitou, přičemž významná část z této většiny má vzdělání technického zaměření. Více než čtvrtina dotazovaných (přes 30%) je vyučena. Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí byl poměrně malý (necelých 18%), avšak vypovídající hodnota jejich odpovědí byla na vyšší úrovni než u ostatních. Zanedbatelný je podíl lidí, kteří pouze základní vzdělání.

Graf č. 7-Respondenti podle zaměstnaneckého vztahu k JETE

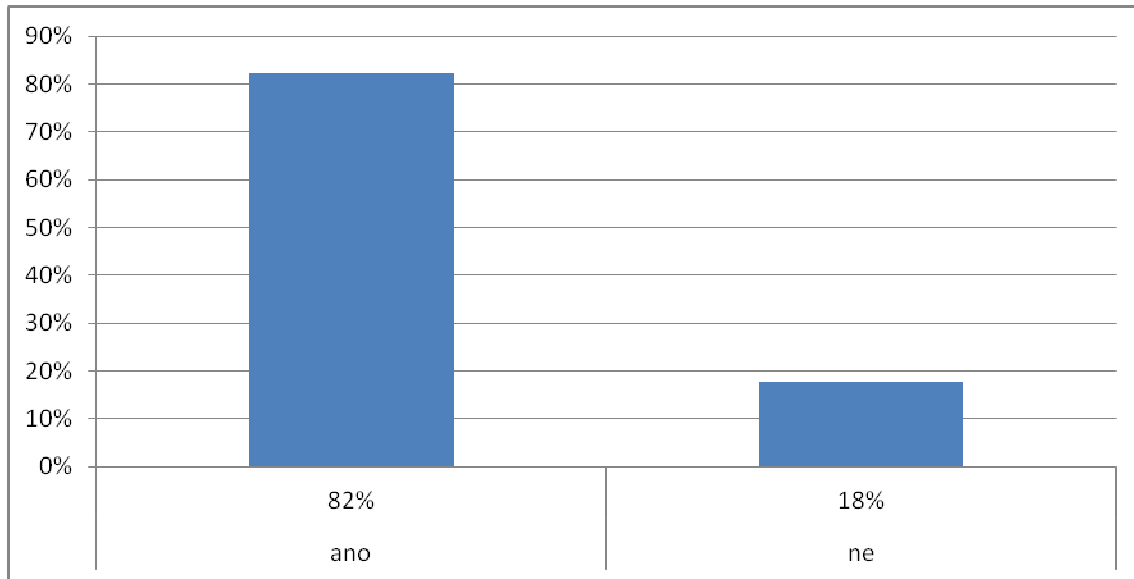

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Nejvíce respondentů, téměř 75%, uvedlo žádnou zaměstnaneckou příslušnost k JETE. Tento údaj byl zahrnut kvůli zachování objektivnosti výzkumu a kvůli zjištění, jak postoj k JETE ovlivňuje pracovní uplatnění. Výzkumem vyšlo najevo, že zbylá čtvrtina respondentů je svým pracovním postem v názoru na JETE téměř neovlivněná a její odpovědi na ostatní otázky se v drtivé většině neliší.

7.2 Výsledky průzkumu veřejného mínění.

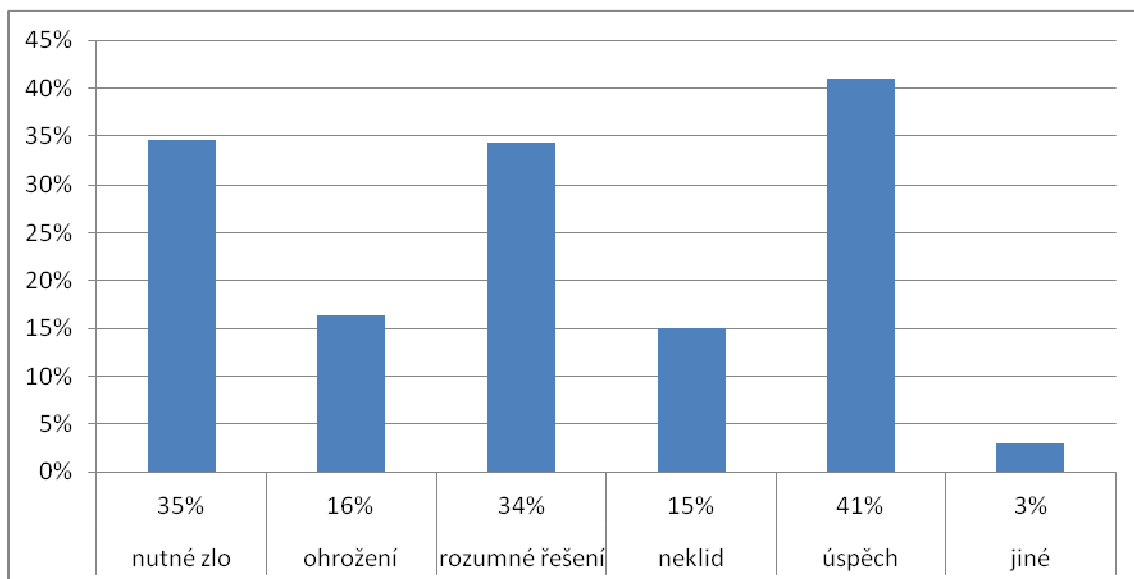
Graf č. .8-Zajímáte se o dění okolo JETE?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

V otázce, zda se zajímají o dění okolo JETE, drtivá většina respondentů odpověděla kladně. Lze to dát do důsledku s faktem, že na rozdíl od předchozího režimu mají občané větší právo ovlivňovat dění okolo JETE a získávají z přítomnosti komplexu různé benefity. Zajímavým faktem je, že většina z těch respondentů, kteří odpověděli záporně, byli lidé pracovně vázaní na JETE.

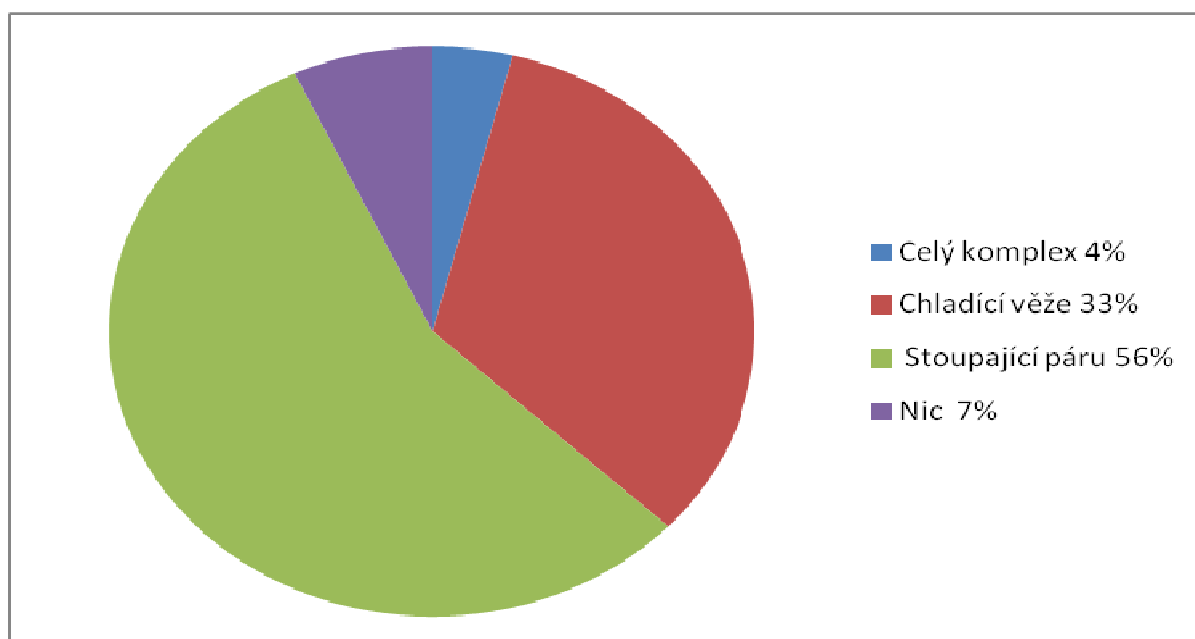
Graf č. 9-Jaký pocit ve Vás vyvolává komplex JETE?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Tato otázka byla první, kde bylo možno vybrat více odpovědí najednou, což mírně znesnadňuje komparaci s dřívějším výzkumem, avšak jako přesnější vyjádření pocitů veřejnosti byla volba více možností nutná. V porovnání s výzkumem J. Těšitele a M. Bartoše lze vidět značný přesun veřejného mínění od postoje "neklidu" a "ohrožení" k postojům "rozumného řešení" a "úspěchu techniky". Mírný nárůst zaznamenal taktéž postoj "nutné zlo". Zatímco v r. 2003 symbolizoval komplex JETE především nutné zlo (v 24 % případů, většinou u mužské části populace), v roce 2011 byl tento postoj o 11 % častější. Naopak pocit neklidu (roku 2003 21 %, spíše u žen) poklesl o 6 %. Za rozumné řešení považovalo JETE již 34 % respondentů místo tehdejších 20 % a za úspěch techniky dokonce 41 % místo tehdejších 15 % dotázaných (zejména mladí muži). Pocitem ohrožení, který r. 1993 dominoval, trpělo o deset let později jen 9 % dotázaných (ženy s malými dětmi), v roce 2011 se jeho počet opět mírně zvětšil. Součástí otázky byla i odpověď "jiné pocity", její význam byl však marginální.

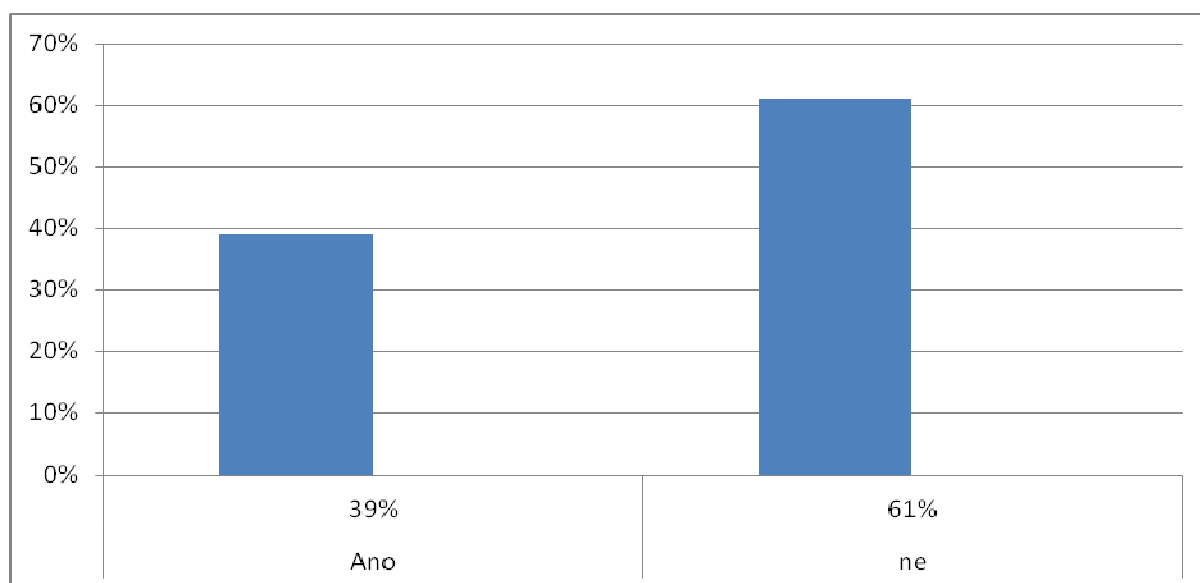
Graf č. 10-Jak velkou část JETE ze svého bydliště vidíte?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Tato otázka je do jisté míry neporovnatelná s předchozím výzkumem, přesto z ní vyplynulo několik poznatků o trendu začleňování JETE do regionu. Výrazně poklesl počet respondentů, kteří uvedli, že nevidí nic (z téměř 40 % v roce 2003 na letošních 7 %). Jako vysvětlení je možné přijmout fakt, že mnozí lidé podle výpovědí dříve páru považovali za obyčejná oblaka, avšak s rozvojem přístupu k informacím se tento pohled změnil. Tato otázka však v zásadním bodě potvrdila výzkum z roku 2003, a to je fakt, že většina obyvatel má JETE neustále na očích a je velmi málo míst, odkud vidět není. Toto tvrzení je rovněž podpořeno fotografiemi v příloze, kde je zřejmé, že chladicí věže jsou vidět z velmi velké vzdálenosti.

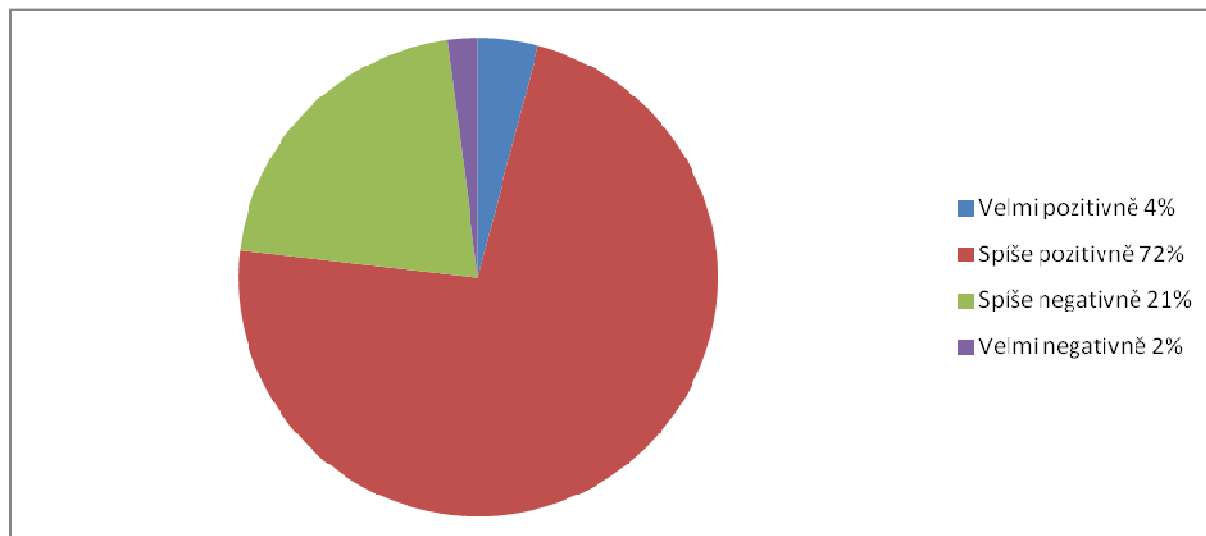
Graf č. 11-Ovlivnila JETE váš život přímo? Pokud ano, jak?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

V této otázce vyšla najevo skutečnost, že většině obyvatel JETE (61%) do života nijak přímo nevstoupila. Většinou se jedná o mladší populaci, která nepamatuje invazivní metody komunistického režimu. Kladné odpovědi zahrnovaly převážně pracovní uplatnění a s ním spojené cestování za prací či volbu studijního oboru, případně jiné jevy jako např. likvidaci míst, k nimž měl respondent vztah nebo změnu klasické krajiny Jižních Čech.

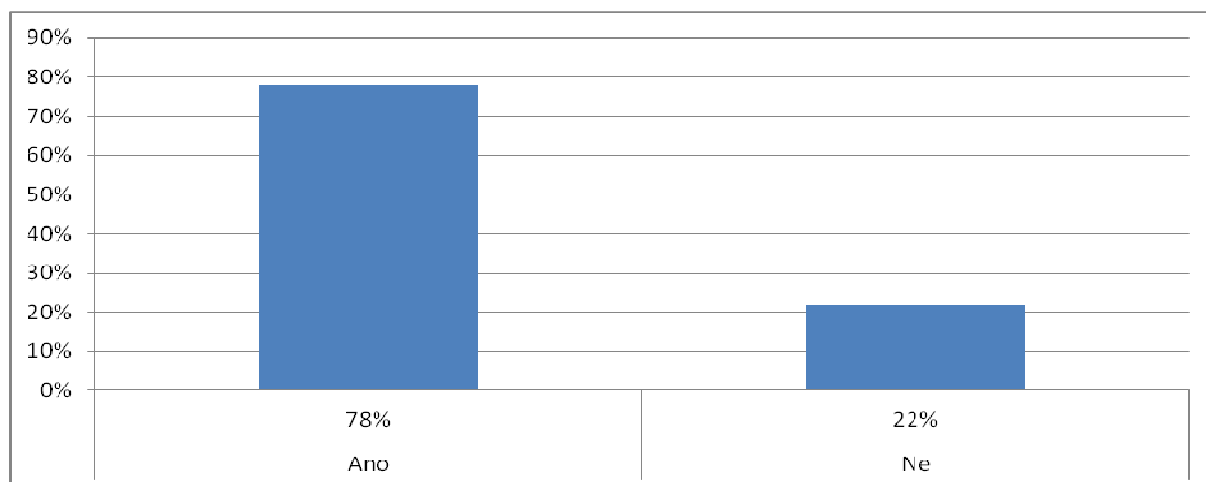
Graf č. 12-Jak vnímáte vliv JETE na region?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Celkový vliv na region potvrdil dosavadní trend postupného sžívání se JETE s místním obyvatelstvem. Více než tři čtvrtiny respondentů se vyjádřily o JETE kladně, pouze zbývající čtvrtina dotázaných k JETE chová negativní pocity. Důležité zjištění je, že většina dotázaných vybrala možnost s mírnějším stupněm emocí. Výraznější odpovědi jsou převážně u lidí, kteří v předchozí otázce uvedli, že jim JETE ovlivnila život.

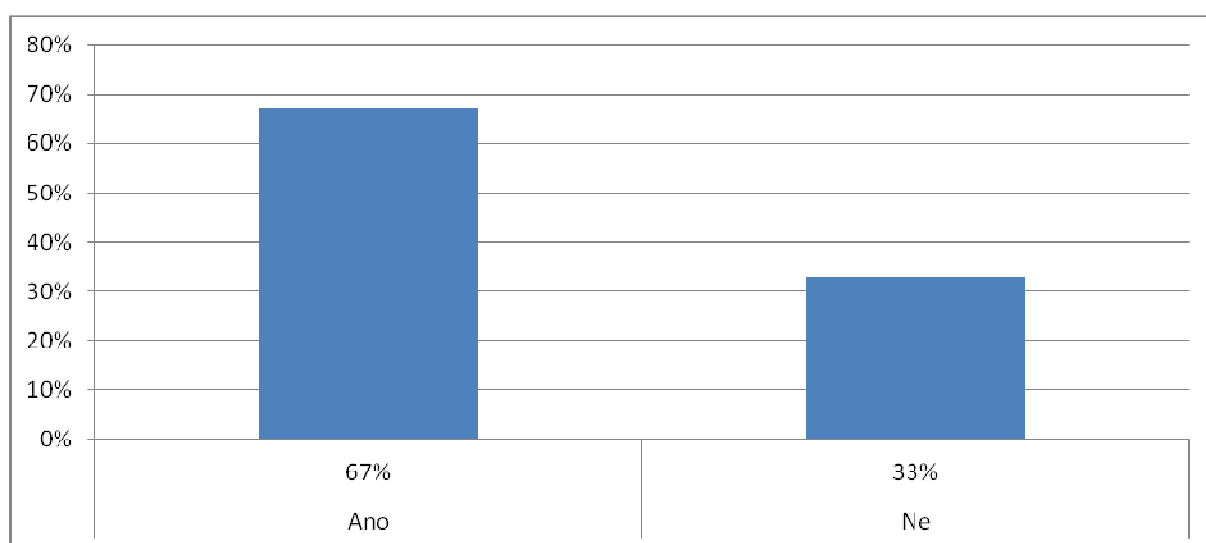
Graf č. 13-Znáte nějaké konkrétní dopady JETE na region? Pokud ano, tak které?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Tato otázka ukázala vysokou všímavost mezi obyvateli regionu ke změnám, které JETE do regionu přinesla. Téměř 80 % dotázaných uvedlo nějaký konkrétní dopad na region. Převážně šlo o kladné dopady jako: více pracovních příležitostí, dotace obcím, zlepšení stavu místních komunikací, levné vytápění pro Týn nad Vltavou. Mezi neutrální uvedené dopady patřily zejména environmentální vlivy jako častější mlhy nebo vydatnější objem srážek. Z negativních dopadů se nejvíce objevila kritika likvidace obcí, nesplněné sliby levnější elektřiny a zhoršení vztahů s obyvateli Rakouska. Tyto negativní dopady, ač ne vždy zaviněné přímo JETE, zůstávají i po letech citlivým tématem.

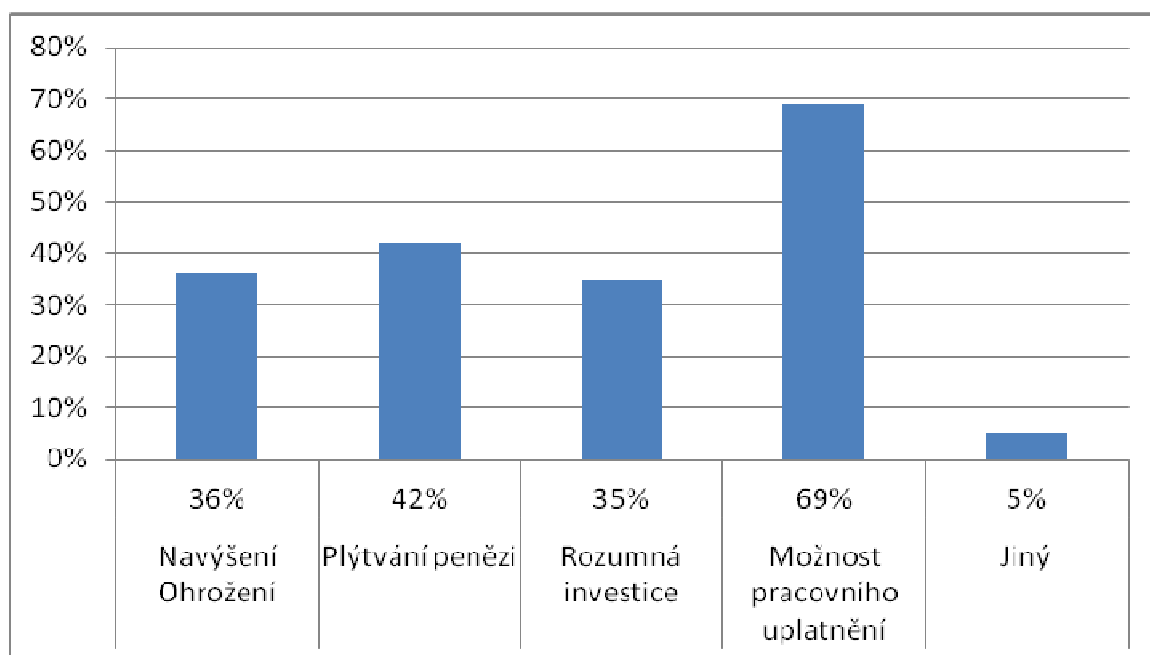
Graf č. 14-Jste informováni o plánu dostavby 3. a 4. bloku?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Otázka o informovanosti občanů o dostavbě JETE dopadla podobně jako otázka o tom, zda občané sledují dění, pouze mírně horším výsledkem. Z výpovědí dotázaných vyplynulo, že se spíše zajímají o vliv JETE na okolí než o dění v areálu.

Graf č .15-Jaký pocit ve vás tento plán vyvolává?

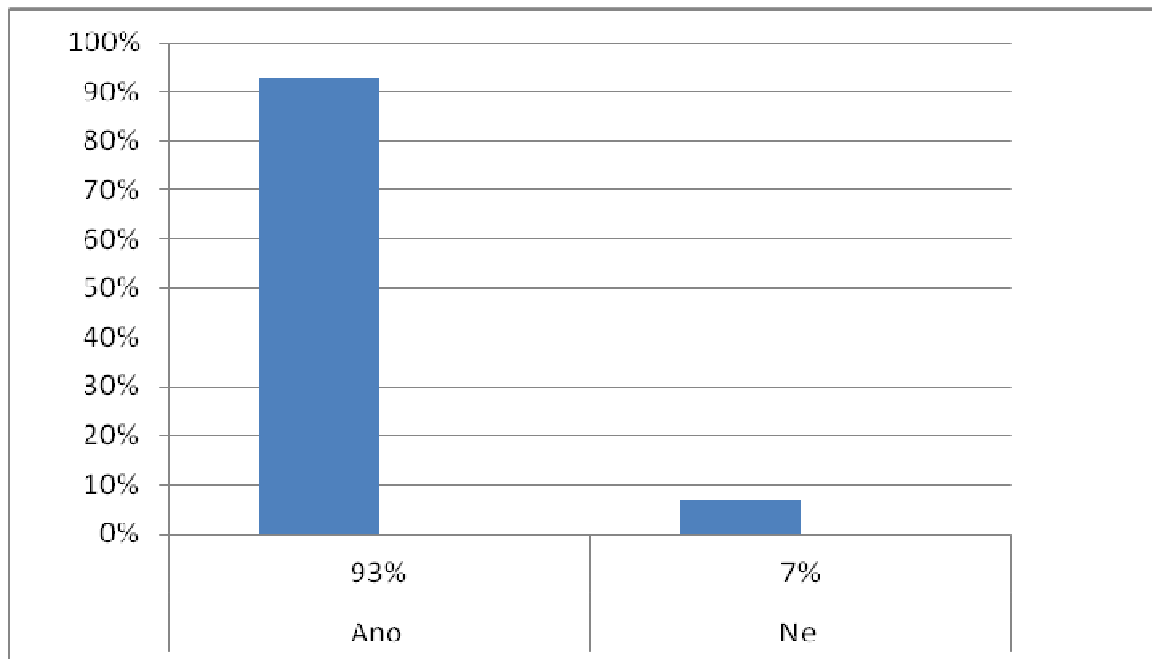

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Výsledky této otázky se ve většině případů shodují s odpověďmi na otázku č. 2. Počet lidí, kteří vidí v JETE kladný dopad, je prakticky stejný. Významný zejména počet těch, kteří se dívají na dostavbu z ekonomického hlediska, kde jsou oba protichůdné názory téměř stejně zastoupené. Největší zastoupení mají však lidé, kteří dostavbu vnímají jako možnost pracovního uplatnění ať už při výstavbě či provozu. Mnohdy jsou to lidé, kteří byli při spouštění JETE ještě studenty a nemohli se tedy ucházet o lukrativní pracovní místa.

Graf č. 16-Věříte v budoucnost atomové energie?

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Poslední otázka výzkumu dopadla nejjednoznačněji, drtivá většina dotázaných odpověděla kladně. Důvodem pro tuto důvěru je nejvíce strach z energetické krize, kdy lidé vidí atomovou energii jako spolehlivý a výkonný zdroj do budoucna. Na vině je také špatné hospodaření státu s obnovitelnými zdroji energie a neprůhledné podnikání s fotovoltaikou. Záporně na tuto otázku odpověděli převážně starší lidé, často s oddůvodněním, že jaderná energie je příliš drahá, než aby bylo možné ji udržet do budoucna.

8 Expertní rozhovor

Expertní rozhovor byl proveden se 2 odborníky, kteří mi byli ochotni poskytnout potřebné informace. Jednalo se o ing. Lubomíra Pavlíčka z vedení krizového odboru na MÚ v Týně nad Vltavou a ing. Marka Svitáka, tiskového mluvčí JETE. Oba zúčastnění odpovídali na 5 otázek, které měly odhalit názory lidí, kteří přímo ovlivňují integraci JETE do regionu.

- 1) Myslíte si, že umístění JETE do tohoto regionu bylo správné rozhodnutí a proč?
- 2) Měli jste s provozem JETE nějaké neočekávané potíže?
- 3) Považujete JETE za regionální výhodu?
- 4) Jak vycházíte s vedením JETE/obcí?
- 5) Jaké jsou vaše budoucí plány a cíle, které chcete ve vztahu k vašim partnerům dosáhnout?

8.1 ing. Lubomír Pavlíček

Otázku umístění považuje ing. Pavlíček za nejednoznačnou a kontroverzní, najít místo, které by bylo ideální je nemožné. Některým lidem a zájmovým skupinám toto umístění prospělo, jiným uškodilo a jsou proti někdy i dodnes. Vybrání této lokality a následná výstavba mělo za následek pokles cen pozemků a nemovitostí, dále zhoršení kvality životního prostředí v období výstavby. Naopak živnostníkům přinesla výstavba podstatné zvýšení zisků. V konečném důsledku umístění JETE považuje za dobré rozhodnutí.

S JETE nebyly podle ing. Pavlíčka žádné neočekávané problémy, vše probíhalo hladce. Za jediný okamžik nedorozumění považuje nehodu z roku 2007, kdy reportér ČT Petr Šuleř odhalil mírný únik radioaktivní vody uvnitř komplexu, kterýžto fakt nebyl MěÚ v Týně nad Vltavou včas oznámen.

JETE považuje za regionální dominantu a v jistém smyslu i atrakci pro turisty, celkový vliv hodnotí jako velmi kladný, zejména na rozpočty malých obcí, které jsou díky dotacím bez finančních problémů.

Komunikaci s vedením JETE hodnotí jako výbornou, bez problémů. Do budoucna se vzhledem k dostavbě 3. a 4. bloku město Týn nad Vltavou snaží zvýšit zapojení JETE do rozvoje města v bezpečnostní, kulturní a vybavenostní oblasti.

8.2 ing. Marek Sviták

Výběr lokality považuje ing. Sviták jako správný. Umístění na Vltavotýnsku splňuje všechna přísná kritéria pro jadernou elektrárnu: seismickou stabilitu, zdroj velkého množství vody, relativně řídkého osídlení, vzdálenost od velkých průmyslových center a dopravních tahů. Tyto kritéria potvrdily i mezinárodní studie. Stavba jaderné elektrárny je v každém kroku mimořádně složitý proces a proto je vždy možné očekávat nějaké potíže. V případě JETE se sice nějaké okolnosti vyskytly, ale neznamenal ohrožení, byla to neočekávaná rozhodnutí ovlivňující ekonomickou a technickou stránku stavby JETE. Například to bylo rozhodnutí z roku 1993 postavit jen 2 bloky místo zamýšlených 4 a dále doporučení mezinárodních misí kontrolujících bezpečnost vyměnit sovětskou technologii za vybavení od americké společnosti Westinghouse.

JETE je rozhodně regionální předností, je to jeden z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v Jihočeském kraji, aktuálně s cca 1100 zaměstnanci, z nichž je polovina vysokoškolského vzdělání. Dále zajišťuje zdroj zakázek pro spektrum firem z oboru stavebnictví, údržby, zásobování. Tyto vydělané peníze se pak utratí v místních obchodech, čímž stoupá kupní síla místního obyvatelstva. Jako vedlejší přínosy stojí za zmínku infocentrum JETE, které ročně navštíví více než 30 000 lidí, kteří pak často využívají služby v okolí.

Spolupráci s partnery v podobě 32 obcí v 13 kilometrové zóně havarijního plánování považuje ing. Sviták za výbornou a v dlouhodobém měřítku chce ČEZ zvýšit svůj podíl na rozvoji regionu a udržet současné příznivé vztahy.

9 Závěr výzkumu

Jako poslední část bakalářské práce je shrnutí výsledků dotazníkového šetření a rozhovorů s jejich následné porovnání s objektivními fakty z předchozího výzkumu. Toto závěrečné srovnání má za úkol vzít v potaz hlavní námitky místních obyvatel proti JETE a společnosti ČEZ a zhodnotit, nakolik jsou oprávněné, jak úspěšná byla integrace JETE do místního prostředí. Dotazníkové šetření přineslo množství aktuálních informací, které byly důležité pro charakteristiku veřejného mínění. Rozhovory tyto poznatky buď potvrdily nebo ještě více rozvinuly.

Obecně platí, že pokračuje již dříve započatý trend začlenění JETE do místního prostředí. Po osmi letech od posledního provedeného výzkumu vykazovali respondenti ještě vyšší míru přizpůsobení a menší míru znepokojení. Tehdejší dominující pocit neklidu poklesl a hlavní místo zaujal pocit rozumného řešení.

Pocit neklidu nicméně přetrvával u významné části respondentů. Nejčastější příčinou neklidných pocitů jsou jako i v roce 2003 vysoké chladící věže, které dominují panoramatu místní krajiny.

Respondenti prokázali vysoký stupeň přehledu o jednotlivých konkrétních dopadech JETE na region a to i takových, které se nedotýkají přímo jejich životů a dokáží si většinou podle těchto informací vytvořit komplexní názor. Jako nejvýznamnější vlivy uvádějí nejčastěji dotace, pracovní místa, vyšší kvalitu místních komunikací, ale i environmentální vlivy jako častější mlhy a vyšší objem srážek či politické vlivy na vztahy s Rakouskem.

Taktéž informovanost o dostavbě se pohybuje ve velmi dobrých hodnotách, názor na ni je většinou kladný a často lepší, než na současnou JETE. Vůbec nejednoznačným výsledkem byl postoj občanů k budoucnosti atomové energie, kde se k tomuto tématu drtivá většina vyjádřila kladně. Celkově lze tedy vyvodit závěr, že postupem času se přes jisté problémy podařilo JETE začlenit do místního prostředí Vltavotýnska a vytvořit vzájemně prospěšný vztah mezi místními obyvateli, obcemi a vedením JETE.

Výzkum dokázal různé spojitosti mezi demografickými údaji respondentů a jejich postoji. Větší zájem o dění a informovanost projevíli muži, zejména mladší ročníky. Ženy se o dění okolo JETE příliš nezajímají. Obecně platí, že zájem se s vyšším věkem snižuje. Opačný trend lze vyzorovat u vzdělání, vysokoškolsky vzdělaní lidé dokázali vysoký stupeň znalostí a zájmu. Lidé zaměstnanecky spjatí s JETE mají největší zájem o dění okolo JETE ze všech ostatních demografických skupin.

Rozhovory pak prakticky potvrdily trend příznivé integrace JETE do regionu, přičemž přinesly zajímavé poznatky o činnostech, postojích a vztazích zainteresovaných lidí.

V oblasti environmentálních dopadů si obyvatelé Vltavotýnska nejvíce stěžovali na narušení panorama a příliš silné dominance komplexu JETE v krajině. Jak je vidět z příloh, komplex JETE je skutečně viditelný na velkou vzdálenost a jeho viditelnost zvyšuje i spíše rovinatá a nížinatá okolní krajina. Z výzkumu i z rozhovorů je však samozřejmé, že vzhledem k malému počtu vhodných lokalit nebyla v tomto směru jiná možnost. V ojedinělých případech se vyskytly i stížnosti na vyšší objem srážek a častější výskyt mlhy, tento dojem je však možné vzhledem k provedeným výzkumům označit jako čistě subjektivní.

V oblasti socioekonomických dopadů je JETE hodnocena většinou kladně, lidé berou pozitivní vliv na zaměstnanost a stav veřejných financí a vybavení jako nezpochybnitelný fakt. Často se však vyskytují výtky směrem k systému zaměstnávání a přerozdělování dotací. Tyto výtky se týkají nedostatečného využívání těchto výhod, např. přílišné zaměstnávání lidí z jiných regionů než místních, nerovnoměrnost v rozdělování dotací, jejich špatné využívání etc. Tyto výtky jsou oprávněné jen z části. JETE se zaměřuje zejména na vzdělanější a zkušenější zaměstnance a zaměstnávání místních brání zejména fakt, že v Jihočeském kraji není technicky zaměřená vysoká škola. Ostatní kritizované socioekonomické dopady jsou zejména spojené s praktikami komunistického režimu.

Velkou výtkou je nesplnění slibu levnější elektřiny v Jihočeském kraji. Obyvatelé celého kraje nelibě nesou fakt, že přes tento slib mají elektřinu naopak nejdražší v ČR. Tato situace je však vinou rozhodnutí Jihočeského a Jihomoravského kraje poskytnout rozvodnou síť společnosti EON, se samotnou JETE nemá nic společného.

Naopak ochlazení vztahů s Rakouskem obyvatelé hodnotí relativně nevšimavě a poukazují na fakt, že když Rakousko jako stát od České Republiky kupuje atomovou energii, tak by nemělo být proti ní.

Po zhodnocení těchto hlavních výtek lze usoudit, že integrace JETE do prostředí Vltavotýnska, resp. Jižních Čech byla relativně úspěšná. Některé špatné kroky v průběhu integrace a nesplněné sliby se od takových projektů nedají vždy oddělit a je důležitým faktem, že tyto okolnosti nebyly spojeny přímo s JETE, ale s okolnostmi, na které JETE neměla přímý vliv.

10 Závěr práce

JETE je zcela unikátní stavba. Je viditelná už z dálky téměř sta kilometrů díky obrovským chladícím věžím a sloupu vodní páry. Navíc se nalézá nedaleko hranic s protiatomově zaměřeným Rakouskem. Už díky tomuto faktu byla po většinu své existence důvodem pro neshody mezi Českou republikou a Rakouskem a terčem protestů mnoha ekologických aktivistů. Jak však vyplývá z průzkumů, lidé už dokázali po několika desetiletích JETE víceméně přijmout jako součást svých životů a naučili se z její přítomnosti čerpat výhody, které však byly možné až po roce 1989.

JETE má nevýhodu v tom, že její výstavba probíhala v dvou různých režimech. Komunistický režim nikdy příliš nedbal na dopady na životní prostředí, lidské životy a ekonomické vlivy. V té době byla výstavba elektrárny pro region vysloveně negativní záležitostí nehledě na to, že do začátku stavby úřady o záměru vlády absolutně mlčely. Jako vrchol tohoto přístupu k obyvatelstvu bylo násilné stržení šesti vesnic a vystěhování jejich obyvatel bez odpovídající náhrady.

Po pádu komunistického režimu se situace obrátila a okolní obce ve svobodném vyjádření JETE odmítly a postavily se razantně taktéž proti. ČEZ kvůli tomu zahájil program, který měl starosty okolních obcí přesvědčit o tom, že JETE znamená po letech těžkostí přínos. Poté, co dostavbu schválila i vláda Petra Pitharta, změnilo sdružení obcí názor a začalo se k elektrárně stavět jako k „nutnému zlu“ a snažilo se z její neblahé přítomnosti získat alespoň nějaký prospěch. Tento přístup se obcím v praxi osvědčil. Dotace od ČEZu tvoří v obcích v bezprostřední blízkosti dnes už nepostradatelnou součást obecního rozpočtu a tyto dotace jim umožnily velmi rychlý vzestup kvality života.

Pro větší sídla jako Týn nad Vtavou nehrají dotace od ČEZu tak velkou roli jako pro malé obce, i když to se s plánovanou dostavbou úložiště jaderného odpadu může změnit.

JETE taktéž znamenala přímo či nepřímo velké zvýšení turistické atraktivity regionu. Do informačního centra každoročně zamíří cca 20 000 lidí a na přehradě Kořensko, vybudované speciálně kvůli JETE se rozvíjí chataření a vodní rekreace. Velkým lákadlem byl příslib levnější elektřiny v kraji, který však zůstal dodnes nesplněn a stále vyvolává u veřejnosti protesty.

Stanovené hypotézy byly potvrzeny takto:

I- Zaměstnanostní hypotéza byla tedy potvrzena bez výhrad. Ať před nebo po dostavbě byla a je JETE významným zaměstnavatelem. Kromě kmenových kvalifikovaných pracovníků poskytuje JETE práci ještě velkému množství obslužných pracovníků.

II- JETE je podnik specifický svým zaměřením na vysoce kvalifikované pracovníky. Vysokoškolsky vzdělaní lidé tvoří téměř polovinu zaměstnanců JETE. Tato hypotéza byla tudíž taktéž potvrzena.

III- Hypotéza byla potvrzena jen částečně. JETE na sebe váže množství místních ekonomických subjektů, které zajišťují neodborné provozní činnosti. Díky podpoře kulturních a sportovních akcí a infocentru má také značný podíl na zlepšení kulturní situace v regionu.

IV- U této hypotézy zabývající se životní úrovní, lze jednoznačně říci, že byla potvrzena. Lidé se s JETE ve velké míře sžili a teď plně čerpají výhod její přítomnosti. Kvalita komunikací, veřejných budov a vybavení je na mnohem lepší úrovni než u srovnatelných obcí, které podnik jako JETE ve své blízkosti nemají.

Práce jako celek potvrdila téměř všechny stanovené hypotézy bez výhrad. JETE na region působí pragmaticky vzato velmi kladně, poskytuje mnoho pracovních míst jak místním lidem, tak vzdělaným odborníkům z jiných regionů, kteří se zde usazují. Pro okolní obce znamená JETE velké nadstandartní příjmy, které jim umožňují vysoký stupeň rozvoje při téměř neznatelné zátěži životního prostředí. Pro místní obyvatele, kteří museli vysídlit své domovy a podřídit se nařízením vlády, však je JETE symbolem manipulace a bezmoci proti vládě a přes všechny výhody z ní plynoucí by byli raději, kdyby nikdy nebyla postavena.

11 Seznam použité literatury

11.1 Tištěná literatura

Disman, M. 2002. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. Praha. Karolinum. 374 str. 3. vydání. ISBN 80-246-0139-7

Hendl, J. 2008. *Kvalitativní výzkum*. Portál Praha. 407str. 2. vydání. ISBN 978-80-7367-485-4.

Jaderná elektrárna Temelín. 2003, 1. vyd. Praha: Vodní stavby Bohemia, 80 s. ISBN 80-86165-78-7

Jeřábek, H. 1993. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha. Karolinum. 162 str. Dotisk. ISBN 80-7066-662-5.

Mentlíková, I. 2000. *Geografie průmyslového závodu Kovosvit Holoubkov* [diplomová práce] - Plzeň : Západočeská univerzita. Pedagogická fakulta, 119 s., příl.

Mirvald, S., Dokoupil, J. 1993. *Cvičení z geografie průmyslu*. Plzeň: FPE ZČU. 88s. ISBN 80-7043-077-x

Mirvald, S. 1998. *Metody geografického výzkumu*. 1. vydání. Plzeň: Nakladatelství ZČU. 51 s. ISBN 80-7082-435-2.

Mištera, L. 1967. *Ekonomicko – geografické vztahy v Západočeských keramických závodech*. 1. vyd. Praha: SPN. 286 s.

Neumann, J. 2005. *Počátky jaderné energetiky v Československu*. ISBN 80-239-4380-4

Pelíšek, A. 1999. *Lidé od Temelína*. 1. vyd. České Budějovice: Ekologicko energetické fórum Neznašov - Všemyšlice, 94 s.

11.2 Elektronické zdroje

Analýza dojíždky za prací v Jihočeském kraji [databáze on-line]. Dostupné z URL <<http://www2.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/publ/13-3133-04-> >

Česko chce jadernou elektrárnu v Blahutovicích už v roce 2025. *Atom info* [online]. 2011, 1, [cit. 2011-06-24]. Dostupný z WWW: <<http://atominfo.cz/?p=1631>>.

Dolejší, V. 2005, *Ekonomické, sociální a environmentální dopady výstavby a provozů Jaderné elektrárny Temelín na Jihočeský kraj* [online]. Brno, [cit. 2012-02-12]. Dostupné z URL <is.muni.cz/th/73615/esf_b/Bakalarska_prace_Vaclav_Dolejsi.doc. > [Bakalářská práce]. Masarykova univerzita v Brně

Jaderná elektrárna Temelín. 1. vyd. Praha: Vodní stavby Bohemia, 2003. 80 s. ISBN 80-86165-78-7

Jaderná elektrárna Temelín - základní informace [databáze on-line]. Dostupné z URL <<http://www.cez.cz/cs/kontakty/informacni-centra/jaderna-elektrarna-temelin.html> >

Kuchtová, D. 2002, *Prezentace studie „Vliv Temelína na cestovní ruch“*. [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <<http://www.jihoceskematky.cz/nahled.php?id=23>>

Sociálně-ekologické a psychologické dopady Jaderné Elektrárny Temelín na obyvatelstvo [online]. Praha : MŠMT, 2005 [cit. 2011-06-24]. Temelín v kontextu obytné krajiny, s. . Dostupné z WWW: <http://www.elis.sk/download_file.php?product_id=1362>.

Sýkora, M. 2009, Interní materiály ČEZ, [cit. 2011-06-16].

Vltavotýnsko [online]. 2007 [cit. 2011-06-16]. Plán rozvoje sociálních služeb na Vltavotýnsku 2007 - 2010. Dostupné z WWW: <http://www.tnv.cz/customers/tnv/ftp/File/Komunitni-planovani/komunitniplan_final_web.pdf>.

Vltavotýnsko [online]. 2007 [cit. 2011-06-16]. Rozvojová strategie Vltavotýnska 2007 - 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.vltavotynsko.cz/aktuality/58-rozvojova-strategie-vltavotynska.html>>.

Vyskočil, P. 2006, *Ještě jednou Lišov a něco víc z jižních Čech a okolí* [php]. Zememeric.cz, - 06-23, [cit. 2011-09-06]. <http://www.zememeric.cz/default.php?/clanek.php?zaznam=1747>

12 Seznam grafů, tabulek, obrázků a příloh

Graf č.1-	Vývoj počtu zaměstnanců JETE v provozu a prognóza budoucího stavu
Graf č.2-	Struktura zaměstnanců JETE podle pohlaví
Graf č.3-	Věková struktura zaměstnanců
Graf č.4-	Struktura zaměstnanců podle dosaženého vzdělání
Graf č.5-	Prognóza struktury nasazení pracovních sil na dostavbě 3. a 4. bloku
Graf č .6-	Dosažené vzdělání respondentů
Graf č .7-	Respondenti podle zaměstnaneckého vztahu k JETE
Graf č .8-	Zajímáte se o dění okolo JETE?
Graf č .9-	Jaký pocit ve Vás vyvolává komplex JETE?
Graf č .10-	Jak velkou část JETE ze svého bydliště vidíte?
Graf č .11-	Ovlivnila JETE váš život přímo? Pokud ano, jak?
Graf č .12-	Jak vnímáte vliv JETE na region?
Graf č .13-	Znáte nějaké konkrétní dopady JETE na region? Pokud ano, tak které?
Graf č .14-	Jste informováni o plánu dostavby 3. a 4. bloku?
Graf č .15-	Jaký pocit ve vás tento plán vyvolává?
Graf č .16-	Věříte v budoucnost atomové energie?
Tabulka č.1-	Ilustrativní porovnání stavu nezaměstnanosti během výstavby a provozu
Tabulka č.2-	Počet zaměstnanců Vodních staveb v Temelíně
Tabulka č.3-	Největší směrové proudy vyjížděky za prací v kraji
Tabulka č.4-	Věková struktura zaměstnanců
Tabulka č.5-	Struktura zaměstnanců podle dosaženého vzdělání
Tabulka č.6 -	Finanční dotace obcím v 5 km pásmu v období 1994 až 2005 v Kč
Tabulka č. 7-	Finanční dotace vzdálenějším městům v období 1994 až 2005 v Kč
Tabulka č. 8-	Počet respondentů v jednotlivých věkových skupinách
Obrázek.č.1-	Poloha Vltavotýnska v rámci ČR a okresu České Budějovice
Obrázek č. 2-	Mapka regionu Vltavotýnsko s vyznačenými členskými obcemi
Obrázek č. 3-	Základní Schéma dodavatelů JETE
Příloha č. 1-	Dotazník použitý při šetření
Příloha č.2-	Panoramatické fotografie JETE

13 Přílohy

Příloha č. 1- dotazník

Jaderná elektrárna Temelín (JETE) - dotazník

Vážená paní, vážený pane,

jsem studentem posledního ročníku FPE v Plzni na oboru Ekonomická a regionální geografie. Tento dotazník je vytvořen proto, aby zjistil, jak se změnil postoj místního obyvatelstva k Jaderné elektrárně Temelín od doby posledního výzkumu v roce 2003. Dotazník je anonymní. Prosím Vás o co největší upřímnost při jeho vyplňování - jedná se o vědecký výzkum, ve kterém mají význam pouze pravdivé odpovědi.

Jsem : žena muž (označte prosím křížkem)

Můj věk:.....

Vzdělání:.....

Datum vyplnění: (den, měsíc, rok).....

Pracovní vztah k JETE : (označte prosím křížkem)

- kmenový zaměstnanec
- zaměstnanec obslužných firem
- bez vztahu

Dále se věnujte samotnému dotazníku. Postup při vyplňování dotazníku je jednoduchý. Zakroužkujte vždy jednu odpověď. Tam, kde je to napsáno, můžete zakroužkovat i více odpovědí nebo odpověď dopsat na vymezené místo.

Děkuji za vyplnění

Petr Mašek

1. **Zajímá Vás dění okolo JETE?**

ano

ne

2. **Jaký pocit ve vás vyvolává komplex elektrárny?(možno více odpovědí)**

- a. nutné zlo (oproti uhelným elektrárnám)
- b. ohrožení (bezpečnost, životní prostředí)
- c. rozumné řešení (energetická politika)
- d. neklid (bezpečnostní opatření v okolí, únik radiace, ...)
- e. úspěch techniky (nový, čistý energetický zdroj)
- f. jiný.....
.....

3. **Ze svého bydliště ..... (prosím o doplnění jména obce)?**

- a. komplex vidím celý
- b. vidím chladicí věže
- c. vidím stoupající páru
- d. nevidím nic

4. **Ovlivnila JETE Váš život přímo?**

- a. ano, jak:
.....
.....
.....
- b. ne

5. **Jak vnímáte vliv JETE na region?**

- a. velmi pozitivně
- b. spíše pozitivně
- c. spíše negativně
- d. velmi negativně

6. Znáte nějaké konkrétní dopady JETE na region?

a. ano, jaké:

.....
.....
.....

b. ne

7. Jste informováni o plánu dostavby 3. a 4. bloku?

a. ano

b. ne

8. Jaký pocit ve Vás ten plán vyvolává?(možno více odpovědí)

a. plýtvání prostředky státního rozpočtu

b. navýšení ohrožení bezpečnosti

c. rozumná investice v rámci energetické politiky

d. možnost pracovního uplatnění

e. jiný, jaký:

.....
.....

9. Věříte v budoucnost jaderné energie?

a. ano

b. ne

Děkuji Vám za trpělivost při vyplnění dotazníku!!!!

Přílohy č. 2- panoramatické fotografie JETE

Panorama JETE ze vzdálenosti 16 km směrem od Vodňan

zdroj: photoextract.com, 2012

Panorama JETE ze vzdálenosti 37 km z hradu Choustník

zdroj: vlastní fotografie

Resumé

Tato bakalářská práce se zabývá zhodnocením vybraných dopadů, které nastaly po výstavbě Jaderné Elektrárny Temelín v mikroregionu Vltavotýnsko. Práce nejdříve hodnotí mikroregion samotný, jeho sociální a přírodní podmínky. Dále se práce zabývá hodnocením jednotlivých druhů dopadů. Práce popisuje dopady na zaměstnanost a na životní úroveň. Sledovanými aspekty byly: zaměstnanost, dojíždka za prací, cestovní ruch a změny v sídelní struktuře. Dále byly provedeny výzkumy mající zhodnotit dnešní postoj občanů. V poslední části práce byl kladen důraz na zhodnocení postoje samotných obyvatel mikroregionu na hodnocenou elektrárnu. V každé sekci práce jsou zahrnuty jak vnitřní materiály závodu, tak vnější nezávislé výzkumy a data z Českého statistického úřadu.

Klíčová slova: Jaderná elektrárna, Temelín, Vltavotýnsko, mikroregion, , sociální dopad, dojíždka za prací, veřejné mínění

Resumé

This thesis deals with the evaluation of selected impacts that occurred after the construction of Nuclear Power Plant in microregion Vltavotýnsko. The work first evaluates the micro-region itself, its social and natural conditions. Furthermore, the work deals with the evaluation of individual types of impacts. The work describes the effects on employment and living standards. Aspects that were monitored: employment, commuting to work, tourism and changes in settlement structure. Further studies were conducted to evaluate the current position of having citizens. In the last part of the work, the emphasis was to evaluate the attitudes of the population themselves towards the plant. In each section of work includes both interior plant materials, and external independent research and data from the Czech Statistical Office.

Keywords: Nuclear power plant, Temelin, Vltavotýnsko, microregion, social impact, commuting to work, public opinion